

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 17-го Мая, 1906. Число 20.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, May 17, 1906. No. 20

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ вѣдѣламъ Руского Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вѣдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступающихъ дняхъ въ SCRANTON, PA.

Каждый вѣдѣль Р. Н. Союза котрый числитъ 30 повныхъ членѣвъ, записанныхъ на цѣле посмертне, (на половину посмертного рахуеъ двоухъ на одного) и не-мающихъ жадного довгу, мае право выбрати и выслати одного делегата. Вѣдѣлы маючы право до больше голосѣвъ могутъ выслати больше делегатѣвъ, але на свой власный коштъ. (§ 48 ст. Р. Н. С. и ухвала зъ VIII Голов. Конвенції).

§ 48. ст. Р. Н. С.:

Братство маюче вѣдъ 30 до 50 повныхъ членѣвъ мае 1 голосъ. Братство маюче вѣдъ 50 до 150 повн. членѣвъ мае 2 голоса. Братство маюче вѣдъ 150 выжше, мае 3 голоса.

Делегаты на Конвенцію мусять бути выбраны 30 днѣвъ передъ Конвенцією, на звичайныхъ або надзвичайныхъ мѣтингахъ, оголошенныхъ 14 днѣвъ вперед.

Делегатомъ може бути только повноправный членъ Р. Н. С. и членѣвъ письменный. Неповноправный и неписанный члены делегатами не могутъ бути. Повноправнымъ членомъ е той, котрый належить до Р. Н. Союза найменше 90 днѣвъ. (Ухвала зъ VIII Голов. Конвенції.)

Присутнымъ на IX Голов. Конвенції и право голосу мають только делегаты, головни урядники, вѣдѣловы и контрольна комісія. Жадны иншы особы, кромѣ высше згаданныхъ, не могутъ бути присутными, анѣ голосувати, кибѣ тѣх, котрыхъ покличе Голов. Урядъ.

Ухвала зъ VIII Голов. Конвенції:

На головной Конвенції могутъ бути присутными и мають право голосу только делегаты и всѣ голов. Урядники; жадны заступники голов. Урядниковъ, анѣ члены не делегаты не мають права бути присутными на Конвенції анѣ голосувати, кибѣ, що Голов. Урядъ ихъ покличе.

Каждый делегатъ мусить выказатись письменнымъ повномочіемъ вѣдъ дотичного вѣдѣлу. (§ 50 ст. Р. Н. С.).

Вѣдъ Вѣдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.

Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Х. Харчовъ,
предсѣдатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шармонъ,
касиръ.

Важне!

До Пов. П. мѣсцевыхъ Урядниковъ Р. Н. Союза.

На подставѣ оголошена и розпоряджена Головного Уряду Р. Н. С. дотичающего IX Голов. Конвенції, взымаю отсимъ Васъ всѣхъ до выбору делегатѣвъ. Всѣ делегаты мусять бути выбраны найдалше до 25. мая б. р. Делегатъ выбранный по 25-мъ маю е неважный. — Скоро, котрый вѣдѣль выбере делегата, сейчасъ прошу п. п. секретарѣвъ, дати менѣ о томъ знати и прислати его имя и адресъ, такъ, чтобы до 25-го мая всѣхъ делегатѣвъ имена були вже у мене. — Чтобы Вамъ улешити и оминутти можливый непорозумѣня, ниже подаю всѣ вѣдѣлы, котры мають право выбрати делегатѣвъ. И такъ мають право выбрати делегатѣвъ вѣдѣлы: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 48, 50, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 70, 72, 78, 82, 84, 85, 91, 92, 95, 96, 102, 103, 104, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 119, 120, 123, 124.

На делегатѣвъ прошу выбирати только людей письменныхъ и повныхъ членѣвъ Р. Н. С., такъ якъ ухвалено на послѣдней Голов. Конвенції.

Вѣдѣлы, котры не будутъ хотѣли выслати своихъ делегатѣвъ, а сходятъ бути заступлены другими делегатами або урядниками, нехай звать мене о томъ повѣдомити.

Надѣючись, що застосуетесь стисло до моего зыву, остаю зъ поважанемъ,

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

Вп. Пп. секретарѣ Р. Н. Союза.

Въ виду надходящю IX-ой Голов. Конвенції, сему доро-гому пригадую вамъ, що каждый членъ е обовязанный запла-тити 25 ц. на покрите коштовъ Конвенції. Кто не заплатитъ до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключенный зъ членѣвъ Р. Н. Со-юза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала зъ VIII голов. Кон-венції).

Зъ поважанемъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.

17	Ч.	Песагін
18	П.	Ірини муч.
19	С.	Іова многостр.
20	Н.	6 О слѣпур. Ч. Х.
21	П.	Іааа богот.
22	В.	Пер. м. св. Ник.
23	О.	Симеона, Зна.

На Боевой Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Ру-сины замешкалы:

1. въ Питсбургъ, Па.	190.30
2. „ Нью-Йоркъ, Н.Й.	152.65
3. „ Мікісракъ, Па.	122.25
4. „ Нортгемтонъ, Па.	114.50
5. Канадійцѣ (ма- бутъ зъ Виннипегъ и околицѣ на Хлопский Фондъ выслали до краю)	80.16
6. въ Карнегі, Па.	72.50
7. „ Алегені, Па.	69.45
8. „ Джерзі Ситі, Н. Дж.	13.75
9. „ Мікіспортъ, Па.	31.00
10. „ Правиденсъ, Р.А.	20.35
11. „ Фордъ Ситі, Па.	20.00
12. „ Болтиморъ, Мд.	19.10
13. „ Скрентонъ, Па.	17.25
14. „ Микаду, Па.	15.25
15. „ Дербі, Конн.	14.50
16. „ Ботлеръ, Па.	13.25
17. „ Йорквилъ, О.	12.25
18. „ Елизабетъ, Н.Дж.	10.00
19. „ Кенонсбургъ, Па.	10.00
20. „ Ембрівилъ, Тен.	10.00
21. „ Елмъ Валі, Кан.	10.00
22. „ Монесенъ, Па.	10.00
23. „ Голийокъ, Мас.	8.20
24. „ Реймі, Па.	7.65
25. „ Філадельфія, Па.	7.00
26. „ Вломфілдъ, Н.Дж.	5.50
27. „ Чикаго, Ил.	5.50
28. „ Ст. Луїсъ, Мо	5.00
29. „ Какрейнъ, Кан.	5.00
30. „ Монтриоль, Кан.	5.00
31. „ Калифорнія, Па.	4.50
32. „ Бруклинъ, Н.Й.	4.25
33. „ Стюартборнъ, Бам.	4.00
34. „ Ванкуверъ, Кан.	4.00
35. „ Білмаеръ, Па.	4.00
36. „ Торонто, О.	2.20
37. „ Савтъ Форкъ, Па.	2.00
38. „ Донморъ, Па.	2.00
39. „ ГайдъПаркъ, Мас.	1.50
40. „ Донкиркъ, Н. Й.	1.50
41. „ Шамокинъ, Па.	1.00
42. „ Гілда, Ва.	1.00
43. „ Олифантъ, Па.	1.00
44. „ Виннипегъ, Кан.	0.50
45. „ Летеліеръ, Кан.	0.25
46. „ Колменъ, Кан.	0.25

Разомъ \$1132.31

Головна Конвенція „Соединенія гр. к. Рус-скихъ Братствъ“ вѣдбуде ся сего мѣсяця въ Вилкс-барі, Па. На сию Конвенцію зголошуютъ Братства „Со-единенія“ много проектѣвъ;

скаго. Василиянина, за те, що не позволивъ запрену-мерувати до читальнѣ „Гай-дамаковъ“ и „Громадського Голосу“, а натомисть за-пренумерувавъ польскій ча-сописи.

О. Бодругъ (независимый) вѣдставъ именованный канадійскимъ правитель-ствомъ организаторомъ и ин-спекторомъ русскихъ шкѣлъ въ Манитобѣ и Саскачеванѣ. „Еcho Kanadyjskie“ силь-но обурене, що не імено-вано якого Поляка.

Минулого тыжня по-стигло велике нещасте Пе-тра Пайдица, предсѣдателя церковной громады св. И-вана Хрестителя, въ Скрентонѣ, Па. Его найстаршій 10-лѣтний сынокъ гравъ въ пилку (болъ) ізъ иншими хлопцами на улицѣ. Не-чаяно подбѣгъ подъ конѣ, якій переѣхали его ізъ во-зомъ и такъ подоптали, що хлопчина за хвилику по-меръ. Драйверъ, Русинъ, зъ великимъ спѣвчутемъ вымываетъ ся, що вѣдъ не виноватый и процесу зъ того привоудъ здаеъ не бу-де.

Для скебѣвъ наставъ теперъ лихий часъ, бо якъ компаністы подписали уго-ду зъ юнійными майнера-ми, то каждый майнеръ пошовъ работи на свой плейзъ, а скебы мусѣли муфовати зъ майновъ. Они сподѣвали ся великого за-рѣбку, але компанія вы-платила имъ звичайну цѣ-ну, стягаючи при томъ за харчъ, постѣль и т. п., такъ, що скебамъ зъ пей-ды мало що до рукъ до-стало ся. На домѣръ того работники-страйка бой-котуютъ ихъ а часто и по-биваютъ. Мѣжъ скебами, на соромъ, находились и Ру-сины, особливо въ Скрен-тонѣ, и колькохъ вже до-сягла рука борца-работни-ка. Именно минулой Субо-ты найдено тутъ въ шайфѣ Русина зъ розбитою чаш-кою. Догадуютъ ся, що ро-ботники поместили ся на нѣмъ за ломане страйку; иншій знова вже лежить тыждень въ лѣжку и боре-ся зѣ смертію, побитый та-кожъ страйкарами, а брац-тво ухвалило не давати ему жадной запомоги. По-важнѣйшій брацтва и пара-фіи выкидають такихъ чле-новъ, що робили въ май-нахъ подчасъ страйку або накладываютъ на нихъ высо-кой каръ. Словомъ, скебы мають теперъ богато стра-ху и сорому.

Въ Шенандоахъ, Па. дня 15-го мая рано наступила страшна експлозія газу въ копальнѣ угля, при чѣмъ потерпѣло много людей. До-си вытягнуто зъ майны 20 работниковъ страшно попе-ченныхъ, прочіе работники суть еще подъ землею, и нема надѣй на ихъ рату-нокъ, бо въ наслѣдокъ ог-ню годъ приступити да май-ны.

ЗАПРОШЕНЕ.

На посвячене гр. нат. руском Церкви новопобудованой, котре вѣдбуде ся дня 27-го Мая 1906 запрашаемо сердечно всѣхъ бра-товъ и сестры зъ околицъ и брат-ства всѣхъ организацій, чтобы ла-скави були прибути и взяти участь въ томъ торжествѣ. Приходитьъ всѣ а Всевышній вынагородитъ вамъ вашу труды.

Вѣдъ Комітету Церковного въ Desloge, Мо.

Теодоръ Мѣцкъ, пред.
Теодоръ Ревакъ, нас.
Григ. Ревакъ, секр.

80

Т. Ш.

Въ наслѣдокъ послѣд-ного страйку при твердомъ

І. П. Белокозский.

Страшне місце.

Мешканці села Н., відповідаючи на питання, де положений їх ґрунт, дуже часто згадували про якесь «страшне місце»; „се за «страшним місцем», „не доходячи до «страшного місця», „біля «страшного місця» і т. д.

Знаючи, що майже в кождім селі суть «місця» з окремою назвою, я не звертав особливої уваги на се «страшне місце» тим більше, що поясняв собі сю назву якоюсь бахрою, в котрій грузнуть вози, або місток з погнилого ґалузя і т. д.

Описавши згадане село, поспішив я до місцевого двора вдови—шляхтянки, бо не хотів марнувати даром часу. Я не застав її дома.

Они в гаю пють чай з дітьми — пояснила дівчина.

— А скоро вернеться?

— Ні — прегарна погода.

— А далеко сей гай?

— Дві версти, а пішки і сего не буде.

— То я піду до гаю, покажіть мені дорогу.

— Вам треба буде переходити через «страшне місце» — не злякаєтесь?

— Що се за «страшне місце»?

— На тім місці один мужик повісився, а його син застрілився; їх там і поховали.

— З чогож они таке вчинили?

— Не знаю, а тут недавно служу.

— Ну, сего я не лякаюся.

— Коли так, то як вийдете за ворота, звернете на ліво і підете дорогою до дубка, — їх там нема більше, — а від сего дубка веде стежечка через поле; ви по сій стежечці йдете-йдете аж дійдете до долини, до того «страшного місця», а як минете могилку, побачите праворуч знов стежечку; ви підете тою стежечкою а як її перейдете то побачите гай.

— Чи є там тільки один гай?

— Один.

— Дякую вам.

— Щасливої дороги.

На селі не дуже то точно уміють описувати місцевість, ала сим разом дівчина, видко міська, зовсім вірно вказала мені дорогу, і я досить скоро дійшов до „страшного місця“.

Була се невелика, глинкавата долина зі скупою рослинністю; посеред неї стояло зісохле дерево, мабуть останок колишнього ліска, бо денеде виставали з землі зігнілі пняки а в верхній часті долини зеленіло кілька дубків. Під зісохлим деревом була висипана могила, обгороджена чиеюсь милосердною рукою, але креста не було на могилі.

В долині царювала глибока тишина, лиш якась маленька пташка, сполохана мною, боязко чичкала, перелітаючи з одного кортика на другий.

Під вражієм розмови з дівчиною мені стало якось ніяково в сій тишині, в сусідстві з могилою, окривавшою в собі дійствующі особи якоїсь сільської драми, і я поспішився, щоб перейти на супротивну сторону долини, де еще було світло від лучів заходячого сонця.

Невдовзі побачив я гай посеред непроглядних просторів високого жита, а за малу пів-годинки встався вже з зачудуваннями мою появою Марією Василівною Будягіною, вдовицею яких 35 літ, дуже милою жінчиною, Анною Даниловною Камішинською, матір'ю Марії Василівної, на вид строгою, старухою літ 60-ти і з діточками вдови: хлопчиком і двома дівчатками—підрустками. Коли я пояснив причину мого приїзду, они радо згодилися подати інформації потрібні до точного опису їх маєточку а цюки що попросили відпочити і напийти ся з ними чаю.

Зовсім природно, що я на се рад, згодився.

Мати і донька видали ся мені образованими жінчинами, тож в коротці ми вкупі завели оживлену розмову про газетні новини, про літературу; опісля ми перейшли на громадські справи а головню йшла бесіда про положення села, з котрим мої собесідниці були добре познайомлені. При тій нагоді я поміж иншим поспитав:

— Прошу мені сказати скільки є правди в легенді, зв'язаній зі «страшним місцем»?

— Се не легенда — відповіла Анна Даниловна, — а справдішня історія, і не назвати би треба се місце „страшним“ а безсоромним...

— Се наша Голгофта, — сумно сказала Марія Василівна.

— Чи справді в долині наложили на себе руку батько і син?

— Так, так, — сказала Анна Даниловна, — а стало ся се тому два роки.

Опісля, не дожидуючи з моєї сторони запрошення, она розказала що слідує:

— Жив тут селянин Тарас Іванович. Був се на причуд розумний і самостійний чоловік. Будучи дорожжарем по ремеслу він проводив осінь і зиму в місті, а в селі проживав від засівів до збірки хліба.

Жінка ему давно померла, господаркою завідував жонатий брат, а сина держав в місті і посилав его до школи. По трех роках, по скінченій науці, Тарас Іванович привіз свого сина до села, побоюючись, щоб в місті не розпустився, і між иншим, просив нас, чи не могла би ми ему помочі, щоб его син став учителем засновуючої ся тоді земської школи. Зразу ми відмовили прошенню, уважаючи образоване Антона недостаточним, та коли познайомилися з ним ближше, пересвідчили ся, що се зовсім розвинений і освітаний молодець а незвичайною жадною до знаня і просвіти, завдяки чому він прочитав всі книжки нашої бібліотеки і правильно приходив до нас по всі наші передплачувані журнали і газети. Тоді ми поручили его вже зі спокійною совістю урядній земській управі, і, коли відкрили школу, наш Антін Тарасович, зложивши іспит на сільського учителя, а незвичайним жаром і рідкою совістю приступив до виконання своїх обов'язків. Розуміється, що Тарас Іванович радів, гордився своїм сином, однак з другої сторони, високе для селянина, з сільської точки погляду, становище і 240 рублів річної заплати, сильно напружили ворожі відносини зі сторони сільських і волостних головачів в відносинах до Тараса Івановича. А ненавиділи они его за самостійність і борбу з безчисленними сільськими неправильностями, злочинством і подібними проступками. Між иншим батько Антона зажадав судового доходження против волостної управи за розтрату більшої суми громадських грошей. Доки жив мій чоловік, котрий служив тут довгий час мировим посередником, всі лякали ся заповідати якунебудь пакість Тарасови Івановичови, та, коли помер мій чоловік, „неспокійному духови“ стало жити погано. Батько і син стали предметом всяких пакостей і наруг. Но сего було ще мало. Два роки тому назад, коли ми пили вечірній час, входить до нас Антін з таким видом лица, що а і донька скрикнула з перестрахи.

— Я ніколи не забуду тої хвилі, — тихо замітила Марія Василівна і закрила руками очі, немовби лякала ся, щоб се вдруге не повторило ся.

— Він на лиці цілком змінив ся — продовжала Анна Даниловна — очі в него були блудні, цілий мов наїжений і, здавало ся, дрожав. — Що з вами? питаємо ся. — Батька засудили на тілесну кару — відповів він тихим, хриплим голосом, — і... зарідав як дитина... Чули ви коли плач дорослого мужчини а ще до того селянина? Се щось страшне...

В сій хвили Марія Василівна підвела ся і відійшла в глибину гаю.

— Не видержала, — тихо сказала Анна Даниловна.

Настала мовчанка.

Ми почали пити чай, дивлячись на дітий, котрі з фірманом тягали сухі гілля, щоби розложити ватру. Она вміть запалахкотіла, освітила довкруги дерева і викликала веселі крики молодого покоління.

— Нещасливі ті жінчини, — силуючи всміхнутися сказала вернувши Марія Василівна — у них очі на мокрім місці.

— Не даром гокорять селяни: „бабські слези — вода“, — замітила Анна Даниловна — я сама троха не пішла за твоїм приміром... Можна скінчити?

— А вжеж... в загальні не звертайте на мене уваги...

— То добре... Не гаючись довго, я веліла сейчас запрячи коні і поїхала до земського начальника, а Марія лишила ся з Антоном. Я не надіяла ся успіху та все таки думала, що як небудь відверну лихо. Прийшов він мене досить холодно, но, як то кажуть, зовсім коректно, однак на заступництво, щоб знесено засуд в справі Тараса Івановича, відповів так неясно, що я не могла з того вийти. Він заявив, що відносити ся до всіх безпристрастно і не гадає для нікого чинити якого небудь винятку, але з засудом він ще необізнаний, тож наперед нічо не може сказати. Щоб заспокоїти Антона, я, вернувшись, переказала ему розмову трохи инакше, надіючи ся пустити в рух міські знакомості. І дійсно учитель відійшов від нас, здавало ся, трохи успокоєний. Другого дня Марія пішла з дітьми в гості до Антона а, вернувшись, доносила, що Тарас Іванович вискакував нічо кілька разів з постелі і хотів кудись бігти, а крізь сон заодно маячив і кричав: „нагайки!.. нагайки!.. ратуйте!..“ Учителю ходив мов заплеморочений, бо вороги не спали а розносили вісти, що „батька висічуть! ані пані не допоможе!“ Я, розуміється, потішала его, кажучи, що на всякий случай я написала до міста і до лікаря, щоб послідний приїхав і поглянув на Тараса, котрий не тільки ночно хоче кудись бігти, но вже і днем те саме чинить.

Лікар, оправдуючи себе справедливо великим чином недужих, обіцяв приїхати за кілька днів. Так пройшло, здається, п'ять днів після засуда.

— Рівно п'ять днів, — потвердила Марія Василівна, — Антін був у нас 23 Октября.

— Зовсім вірно: а 28 Октября вхожу я вечером до кухні а той самий фірман спокійно доносить, що він, стоячи на стіжку сіна бачив як в напрямі долини „перебіг Тарас а за ним Антін“. Єслиби ми перед

тим сего не чули, то старали би ся зарадити лиху, та знаючи те все, ми лиш жалували їх, переконані, що і тим разом син найде батька і приведе назад. Але скоїло ся щось страшне: пастухи побачили до світа два трупи: Тарас висів на гілці сухого дерева, а під Тарасом лежав Антін з розторощеною головою (вистрілив у рот); біля него найшли револьвер і записку, в котрій було написано олівцем: „Не міг я перенести такої страшної смерті батька і вбиваю себе тим револьвером, котрий я купив, щоби убити тих, хто зганьбив би мого батька. Тіште ся вороги!“

— Ми не бачили самі тої записки, але нам передав її в відписі помічник волостного писаря, симпатичний молодець, товариш Антона, котрий довів нас також, що цілу ту справу замяли.

Анна Даниловна замовкла.

— Григорій, запрягайте коні, — звернула ся тоді дочка до фірмана.

— Сейчас, — відповів тойже.

І враз з дітьми зник в гаю, з відки доносило ся форкане коний.

Наступила глибока тишина; догаряюча ватра тріпчала то блимаючи то потахаючи; в гаю вже зовсім стемніло, а поміж деревами видніло ся поле залите срібляним світлом місяця.

Повіз заїхав і ми помчали до села по мягкій, полевій дорозі.

На другий день, описавши маєтність любих і гостинних властительок, я в їх повозці дібрав ся до села Н., щоби на сільській підводі поїхати в дальшу подорож.

До найближчого села від Н. треба було переїздити цюпри „страшне місце“, де мій старий фірман здохнув шапку і нагнав кінями.

— Се „страшне місце“, — покористувався я нагодою дізнати ся про думку селянина про трагічний випадок.

— Оно, — відповів тихо фірман і оглянувшись немов би лякався погони.

— Що ви — боїте ся?

— Та Бог его знає: самі ми не розберемо що оно таке. Одні розказують, що сатана їх, найчезає, задурманив душу свою погубити, а другі инше говорять — не розбереш... Коби так, бачите, крест над ними стояв, а в церкві помолилися за їх душі — оно би може нічо, а то, бачите, ні креста, ні молитви дозволеної...

— От і торочать, немов то — головню по ночі, — як они вчують, що хтось йде, або віз затуркоче, виходять з могилок, і просять щоби над ними поставили хрест і молили ся за них...

— Хтож се бачив?

— Пастухи розказують...

— Хиба се були лихі люди: на що було їм душу свою губити?

— Люди з них були прегарні, — таких знайти трудно...

— То якжеж оно, що сатана зводить лучших людей...

— В тім то і сук: старі та баби одно бають, а молодіж друге...

— І молодіж не боїть ся?

— Ні, не боїть ся.

— А чогож ви боїте ся?

— Ніби ми?

— Так.

Старий потупив голову і задумав ся, стараючи ся, мабуть, не згубити ся в натовпі думок, наповнюючих его голову. Опісля, не відповідаючи на мое питання, заговорив, не дивлячись на мене:

— І вішати ся у нас вішали, і топати ся — теж топились, та, щоб аж лівульвером, то ми сего не чували, а тих лівульверів у нас не продають.

Видко, що для фірмана був перед усім чудним сам спосіб убійства Антона: він впровадив новість, незвісну дідам і батькам.

— А з чогож у вас вішали ся і топили ся? — спитав я старого, коли він замовк.

— Бо так оно виходило... от хочби Гарасько — Жовнір: утік він з війська, а, коли за ним стали шукати, — він настрашив ся тай шусту у петлю! — і скінчена справа!.. Опісля десь в третім році Гануся повісила ся в хліві: свекор їй дуже доскулював, нажидувач ся їй з любощами, не було супокою ні в день ні в ночи, а чоловік був на зарібках; она взяла з корови воловід тай таки на дверях повисла, та еще ноги, прости Господи, підіпхала під себе — двері були низькі...

Но мотиви самоубійства Тараса а тим більше Антона для мого старого були зовсім незрозумілі; тонка психологія, котра зневолила батька і сина скінчити самоубійством, були теж новістю, якої перед тим ніхто не запрямітив.

— І в чого то они — Бог їх знаєть, — говорив фірман.

— Як „з чого“, адежме Тараса засудили на тілесну кару...

— Ну то що? Нас, бувало, панове троха не що дня були на заговні...

— Хабаж се гарно?

— Хто говорить що гарно, — та щож відеш? А до сего то навіть ще ніхто не доторкнув ся... Мій брат служив при війську: уличкою проганювали а так лупили, що мясо звисало... Щож відеш?

— Виходить, що ви привикли, а він не міг того пережити...

— Ні, тут щось не так... А взяти Антошка — а чого він?

— За батька.

— А з чого?

Було ясно, що фірман, котрого тіло і кров були затроєні традиціями панщинних часів, не був в силі піднести ся до розуміння людської гідності, для того я перервав з ними розмову.

Але по якимсь часі заговорив знов, немов би в голох роздумував:

— Письля того як би так усі? І землі не стане на могилі... Нещасте тай годі... Ох хочби тепер, як прийде до села наш парубок з зарібків, — бі-да! Пальцем его не доторкни!..

Аж після тих слів старого фірмана мені стало зовсім ясно, що помімо забобонного страху, у него були певні погляди на „страшне місце“: се посьлідне е символом протесту нового села против старого, котре проповідує безконечне терпінє та котре лякаєть ся нових, непонятних стремлінь, котрі, після погляду старого села, можуть лиш сировадити одні нещастя...

З російського переклад Ст. Макар.

Проекты.

Під розвагу IX. Голов. Конвенції „Р. Н. Союзу“.

I.

Карнегі, Па.

Витяг з протоколу засідань „Сестр. сьв. Любви“ в Карнегі, Па. з дня 6-го Мая 1906 р.

Ухвалено слідуєчі проекти:

1) Щоби кождий член „Р. Н. С.“ мав однакове право до посмертного, а не як є до тепер, що одні мають право до 600 дол. а другі до 900 дол. Посмертне по мужа або женах в остаточнім разі можна стягати з тих 600 дол.

2) Щоби орган „Р. Н. С.“ „Свободу“ згідно з ухвалою Всенародного Віча в Мікіспорт, Па. перенести до Пітсбург, Па., яко до осередку Амер. Руса.

3) Щоби „Свободу“ друковано так, як тепер в посьлідних місяцях.

4) Щоби „Свободу“ получав кождий член „Р. Н. С.“, т. е. муж і жена, если суть обоє в „Союзі“, а ті що на половину посмертного, щоби получали через половину кождого року.

5) Щоби кождий відділ „Р. Н. С.“ мав право висилати свого делегата на Головну Конвенцію, если привнайменше оден рік належить до „Союзу“ і всі свої обовязки точно сповняв.

6) Делегатів мають оплачувати ті відділи, котрі делегатів висилають, а не головна каса „Союзу“.

7) Щоби установити розмет.

Повнісі сім точок уважаємо за конечні до прийняття на IX. Конвенції і просимо всі другі чесні відділи „Р. Н. С.“, щоби над тими точками застановили ся і їх прийняти домагали ся, если хочемо, щоби ніхто не був покривджений і щоби наш славний „Р. Н. Союз“ розвивав ся і всіх своїх членів забезпечував.

На се власноручно підписуєм ся: Т. Пренько, предс., З. Говда,

кас., Б. Рухинська, контр., А. Домнічка, П. Юрчак, Є. Ридзай, Т. Сьвідницька, записниця.

II.

Кенонсборг, Па.

Аж жаль серце стискає, як читаємо проекти, подані членами „Союзу“ на IX. Головну Конвенцію! З сего можна бачити, що багато є таких, щоби мало дати, а багато брати. Алеж застановім ся брата, що чогось подібного не може бути. Не в тім діло як взяти, а в тім, що скорше треба наскладати. От возьмім під увагу таке: „Р. Н. Союз“ існує вже довгий час, а ледви міг назбирати так малий капітал. А чому? Для того, що так мале місячне, а так много платять посмертного і ріжні запомиги і на адміністрацію і т. и. Тож ліпше буде наколи „Союз“ заведе окрім місячної вкладки — розмет на членів, який вистарчив би покрити місячні розходи.

В такий спосіб наша організація буде стояти на ліпших підвалинах, і в такий разі розходи не будуть перевищати доходів.

Що до самотних, то кождий, хто має здоровий розум, може бачити, що їм робить ся кривда: платять однаково, а не однаково їм платять ся. Я думаю, що жонатому цілком не належить ся посмертне по жені, если жена не була членкинею „Союзу“, — або нехай жонатий платить більше місячне, то тоді найдістає по жені. Ми мусимо так робити, аби вийшло на користь нашої організації, і що дамо і як зарядимо, то все для всіх Русинів є і буде.

Іван Федан.

III.

Сейр, Па.

В числі 18 „Свободи“ аж трох членів „Союзу“ накинудось мокрим рядном на д. Гр. Піртка і то за те, що він в найліпшій вірі порушив справу, яка, як йому здавало ся, повинна бути на Конвенції порішана. Я не хочу знова перемолочувати тої самої со-

ломи, бо проект може кождий подати, який хто обдумає і який може заслуговувати на увагу, але при тім не належить нарушувати чийсь чести і дорджувати комусь, що він має зі собою зробити і як собі поступити. Чи д. Гр. Піртко жонатий чи ні, сеж справа цілком приватної натури і уподобаня кождого чоловіка, яка кого другого цілком не повинна обходити. Я уважаю д. Гр. Піртка за члена „Союзу“, а проект ним порушений не є вже чимсь так страшним, бож ходять лише о тое, що хто не оплачує посмертного, то по таким не повинно ся платити посмертного. Є се цілком оправдане і над тим нема потреби широко розводити ся. Моглоб так як є і на дальше остати, але ті, що за жени хочуть брати посмертне, повинні на те згодитись, що будуть о 5 до 10 центів місячно більше платити.

Друг Мих. Кричфалуши радить знова, щоби калікам і немічним до праці, коли випадаєть ся їм за життя, щоби не рахувати того до посмертного і еще наперед предкаже, що „Союз“ через тое не упаде. Ну — не упаде, але чи піднесеть? Ви панове радіб, бачу, все щось нове придумати на розхід, але тільки з тих 70 центів, не зважаючи, що „Союз“ вже кілька літ стоїть майже на місці, а гу, сто-часто бувають місяці, що доходи не покривають розходів. І коли інші славянські організації зросли о кільканайцять тисяч, то „Союз“ ледво о пару тисяч підніс ся. Маю ту нагадці Словацко-Мадарске Соединеніє і Związek Narodowy Polski.

Від себе ставлю внесене, щоби „Союз“ видавав календарі стінні, бож ту в Америці кождий бизнес підносить ся через оголошеня і агентури, і такий календар повинен красуватись на стіні в кождій українсько-руській хаті, а бодай хоч там, де суть члени „Союзу“. О се повинен був „Союз“ вже давно поставитись, бо кошт такого календаря міг би виносити найбільше яких пару центів і кождий член радо заплатив би за него, розуміє ся так, щоби не було зі шкодою для організації. Ті стінні календарі повинні бути так уложені, щоби побіч щоденних чисел були ще і наші рускі сьвята означені, які нашими людьми обходять ся в старім краю, і то урочисті і деякі важніші церковні. Ту люде порозкидувані суть по всіх плейзах і часом й літами не бачать церкви і сьвященника, тож о всім забувають, а колиб мали на стіні у себе такий календар, то від часу до часу глянули би і пригадали би собі, що тогди і в той день припадає таке сьвято або того а того сьвятого.

Теперішня Конвенція повинна ще і над там подумати, щоби утримати сталого платного організато-

ра, агента фактового і енергійного чоловіка, котрий міг би зайняти ся розвитком „Союзу“. бож так як дотепер справа стоїть, то „Союз“ дуже пиняво поступає наперед.

В кінці вже час оголосити той довг, котрий щомісяця стоїть в рубриці приходу або готівки, а іменно ті пожички \$1,369.90, котрі вже кілька літ стоять в одній мірі і нічо не уменшують ся, ані проценти від них не видно. Таж то сума дуже показна, щоби лиш 3 прц. від ста, то вже б за кілька літ узбирала ся купка проценту, а ту не видно ані проценту, ані звороту капіталу. Се справді загадка... Я радив би, щоби то ширше пояснено і щоби члени „Союзу“ довідались де, в чийх руках є та пожичка і який з ними буде кінець, бо на папери все не певне. Тільки на тепер.

Матій Семенюк, член „Союзу“ від. 107.

IV.

Гейзелтонь, Па.

Дорогий брата! Прошу взяти ти мої пару слів під розвагу на маючій ся водбути Голов. Конвенції „Союзу“. Вношу, щоби календар „Р. Н. Союзу“ не були розсыланий до мѣсцевих секретарів, а щоби мѣсцеві секретарі їх розпродували, тільки щоби кождий член „Р. Н. С.“ мусѣвъ заплатити за календар при конвенційнімъ. Не так як то дотепер дѣяло ся. Если секретарь дѣстане календарь і хоче их розпродати, то не оден тамъ еще возьме, але другий скаже, що я дѣстану ихъ зб „Соединенія“ за дармо, а третій скаже — менѣ не треба, и такъ потому и встыдно ихъ назадъ водсылати и коштуе експресъ. Друге, щоби було ухвалено на Конвенції, що котрому членови жена помре, то щоби й по другій женѣ дѣстававъ посмертне. Але щоби той членъ заплативъ 10 долларовъ назадъ до головной касы. Понеже до тепер такъ дѣе ся, що если мужъ дѣстане по женѣ 300 долларовъ, то выступає зъ братства и зъ „Р. Н. Союзу“. Не оден такий є и я самъ знаю одного такого, що не був в „Союзѣ“ ані одного року, а дѣставаъ посмертне за жену, та сейчасъ выступивъ, бо казавъ, що больше не оплатитъ ся платити, бо хотия жена ему померла бы, то жадной запомиги больше не дѣстане.

Отже дорогой брата! Думаю, що если такъ будемо робити, то нашъ „Р. Н. Союзъ“ буде лѣпше зростати. Трете, щоби було уложено въ статутахъ дѣщо й о выборахъ брацкихъ. И щоби була додана присяга членска и урядниковъ. Бо якъ теперъ, то не знаємо якъ поступати собі при выборахъ брацкихъ на мѣтингахъ. Тое прошу, взяти підъ розвагу на IX. Головной Конвенції и ухвалити.

Геодоръ Полижа.

V.

Мікіспорт, Па.

Читаю проекти писані до сего часу (ч. 18) на IX. Голов. Конвенцію „Р. Н. Союзу“ и бачу, що найліпшій помежи ними є проектъ поданий редакцією „Свободы“. Предсѣдатель вод. 6. М. Кричфалуши пише менше больше стару пословицу: „Най буде якъ бувало“. Однакъ кождий здорово мыслячій членъ „Союзу“ повиненъ застановити ся надъ тымъ, чи „Союзъ“ може истнувати на теперѣшній системѣ оплаты и выплаты?

Если такъ, то добре, то и я скажу „най буде якъ бувало“. Але, щоби про се дѣзнати ся, треба 1) переглянути исторію „Союзу“, и то въ сей спосѣбъ, якъ подає редакция „Свободы“ въ ч. 18, т. е. зѣбрати статистичній даты на подставѣ справозданъ другихъ подѣбныхъ организаций (на прим. „Zjednoczenie“, котре було близьке банкротства). 2) Обрахувати пересѣчний вѣкъ членовъ, пересѣчну смертельность и то особно мужинъ, женъ и дѣтей. Инакше все балакає не буде на слѣпо, не оперте на нѣчимъ, якъ слушно зауважує редакция.

Дальше пропоную: 1) щоби до „Союзу“ приймати такожъ Русиновъ зъ Канады; 2) щоби завести сталій мѣсячний вкладки на адміністрацію и органъ, на подставѣ обчислень зъ остатныхъ двохъ лѣтъ; 3) запровадити розметъ на посмертне и запомиги; 4) підвищити посмертне до 900 дол.; 5) за жену платити посмертного 300 дол., однакъ та сума мала бы бути водтягнена зъ тихъ 900 дол. Въ случаяхъ калѣцтва выплаченой запомиги не водтягати; 6) щоби женѣ приймати до „Союзу“ на тихъ самыхъ условіяхъ, що и мужинъ и дати женамъ те саме право, що й мужинамъ, тому если жена належить до „Союзу“, то належить їй выплачувати посмертне за мужа такъ, якъ дотеперъ мужови за жену; 7) малолѣтній най дѣстанють такъ, якъ дотеперъ, за дотеперѣшною платою 25 цнт.; 8) хто хоче убезпечити ся на половину посмертного, най бу-

де се ему вольно; 9) кождий повный членъ має платити 2 цнт. мѣсячне на фондъ желѣзный; 10) суму котра дотеперъ находить ся въ головной касѣ „Союзу“ передѣлити: на фондъ желѣзный \$15,000, а позосталу суму подѣлити по половинѣ на фондъ посмертний и на фондъ админістраційный; 11) фондъ желѣзный мавъ бы бути тоді ужитий, коли бы розметъ выносилъ больше якъ 2 дол. на посмертне и за помощи; 12) ужити всѣхъ спосѣбовъ для притягнення якъ наибольшого числа молодѣжи и дѣтей.

П. А. Шаршонъ пише, щоби п. Ив. Арданъ, редакторъ нашего органа, постаравъ ся, щоби всѣ друковані проекты зѣбрати в передата комитетови, котрий то комитетъ бувъ бы выбранный на Конвенції першого дня. То вже запѣано, а по друге на що выбирати особный комитетъ, коли такий комитетъ уже є (Ред. ч. 18), божъ на посьлѣдній Конвенції зѣстала выбрана специальна комісія, яка повинна ще передъ Конвенцією виробити при помочи адвоката начеркъ статутѣвъ, зъ увагладненемъ усѣхъ проектѣвъ и протестѣвъ, и такий начеркъ, вже готовый, предложить Конвенції.

Филиппъ Кавалко, членъ брат. св. Дмитрія в. 91.

VI.

Вестморлендъ Ситі, Па.

Мы подаємо ти внесєнія до ухвалы IX. Голов. Конвенції „Союзу“. Жадаємо, щоби Конвенція змінила ту ухвалу, що посмертне за жену, котра мешкає въ краю може дѣстати мужъ только тогды, если она умре щонайменше въ 6 мѣсяцѣвъ по его вступленію до „Союзу“. Зъ тоя ухвалы члєны суть недвоуволені и другі задля неѣ не хотять приступати до „Союзу“. Если та ухвала буде змінена такъ, абы ті члєны, що мають жени въ краю мали равне право до посмертного, если котрому умре жена, якъ члєны, що мають жени ту въ Америцѣ, то „Р. Н. Союзъ“ заскає больше члєновъ и сильно скрѣпиться.

Геодоръ Глива, секр., за брат. св. Архе. Мих.

Читайте, що каже Др. Ландесъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексики и Полудневой Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вылѣченный, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишь мужинъ. Що небудь тобѣ долагаєсь скажи або напиши менѣ. Вылѣчу кождий выпадокъ. Хоробы шѣхура и почотъ. Хоробы крови и шѣхры. Утрата памяти. Утрата мужеской силы. Утрата животности. Лѣчу безъ боли, не задержую водъ працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людей. Роблю сотки операцій щомѣсяця. Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прийти до мене.

Палатый: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайдй або напиши до J 81 DR. LEONARD LANDES, 140 E. 22nd St., New Yor, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Газетний лист для руского народа в
Америці і органъ „Р. Н. Союзу“,
виходить щотижня в Четверг
в кюшту:

В Америці на 12 місяців... \$1.00
До старої країни на 12 місяців \$2.00
В Америці на 6 місяців... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Київська Старина“
Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в ріджистрова-
ний лист, або через експресовий, або
счетовый money order (моя ордер). Мо-
же ордер, то є картонку, котру доставить
або почтаря або агента на експресовий
офіс, пошлати нам, бо без того ми не
можемо грошей доставити.

Адрес:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адресъ змі-
няти мусить подати намъ, крімъ
нового, такожъ свій старий адресъ.

Проекты.

На розвагу IX. Головної Кон-
венції Р. Н. Союзу.
(Продовження з 3-ої сторони.)

VII.

Карнегі, Па.

Пильно читаю я проекти
в „Свободі“, та крімъ про-
ектів пп. Пиртка, Шаршо-
ня і ред. „Свободи“, котрі
суть не лиш зовсім спра-
ведливі, але і потрібні —
конечні, всі прочі енчі се-
лише лайка тай перелива-
не з пустого в порожне.
Чіпили ся декотрі п. Пир-
тка як сліпий плота і ла-
ють хоч самі не знають за
що. Він хоче справедливо-
сти і таких статутів, котрі
вміщали би наш любий
„Союз“, а они страшать,
що як буде справедливість,
то тоді такі члени і брат-
ства, котрі не люблять
справедливости, виступлять
з „Союзу“. З Богом Пар-
сю. „Союзови“ таких не
потреба, котрі хотіли би
багато брати, а платити
мало або й нич. Вже по-
дали проекти: 1) щоби бу-
ло, як бувало; 2) щоби
„Союз“ виплачував посмер-
тне за такі жени, котрі в
„Союзі“ не були; 3) щоби
в разі каліцтва не стягали
з посмертного; 4) щоби о-
плачувати лікарів по всіх
плейзах, де лише знахо-
дять ся члени „Союзу“. Але
де на то „Союз“ має
взяти грошей, то о тім они
не гадають, але они ніби
„Союз“ ратують... І як
найнуть ся ім подібні, то
ще схотять ратувати „Со-
юз“ такими проектами, як

5) щоби „Союз“ виплачу-
вав не лиш за жену, але
і за няню і за маму і за
дитину і за всіх кривих,
котрі не були в „Союзі“;
і 6) щоби платив бодай по
\$50. на хрестини кожної
новонародженої дитини, і
7) щоби „Союз“ оплачував
не лиш доктора, але і гро-
серників і бучерів, бо чо-
ловік не лиш через каліц-
тво і хворобу, але і через
голод може вмерти, а як
гросерник або бучер не
дасть, то голодова смерть
грозить; 8) щоби „Союз“
оплачував попів і дяків
там де парохія не годна;
9) щоби „Союз“ ставив за
свої гроші храми Божі там,
де люде собі хотять; 10)
щоби заплатити раз всту-
пне, хотай би і \$10., а по-
тім, щоби лиш як від на-
пасти по кілька центів.
О, якби такі проекти деле-
гати ухвалили, то аж тоді
„Союз“ дуже високо під-
ніс би ся, бо тоді всякі
люде вступали би, не по-
одинокі, але цілими гур-
тами вписувались би ся на
капатню. Та на делегатів
вибирають людей розум-
ніших, котрі уважають на
те, щоби правдивих членів
не скривдити, щоби всім
діяла ся справедливість, і
як розумні люди, они зна-
ють, що лише в такій ор-
ганізації члени забезпечені,
де більше платять місячно
а не там, де більше членів.
Не там будеш ситий, де
більше писків, але там, де
більше поживи.

З. Говда. чл. „Р. Н. С.“

VIII.

Свого часу бувъ поданий
у „Свободі“ проект, що-
бы до Союзу приймати та-
кож Русинів з Канади.
Я думаю, що проект сей
зовсім справедливий. Не-
раз і не два Русини Ка-
надійські писали, щоби их
приняти до Союзу, але их
просьбу відкидано. Чому?
Чиж их гроші не такі
добрі як наш, або чи они
працюють в більше не-
безпечних роботах як
мы? Зовсім нї, заняте
Канадійських робітників
зовсім не більше газар-
довне як заняте Русинів
в Сполуч. Державах, а
на против. Они переважно
фармери, а фармерам, як
звїсно, не грозить таке не-
безпеченство на кождомъ
кроці як робітникамъ фа-
бричнимъ або копальни-
чимъ. Крімъ сего фармеръ
все на свїжмъ воздуху,
їсть здорову їду, а черезъ
те и живе довше як який
небудь робітникъ.

Границя яка ділить насъ
вдоль Канади також не по-
винна тутъ бути перешко-
дою, бо границя ся бод-
ше фікційна, выдуманна, якъ
правдива. Вдоль російскої
України мы далеко, вдоль
Галичини и Угорщини ді-
лять насъ море, не близько
и до Бразиліи — то чижъ
длятого маємо ділитись и
вдоль нашихъ безпосеред-
нихъ сусїдів Канадій-
цівъ, що колись можуть
бути ще горожанами того
що и мы краю? Не діли-
тись а лучитись намъ тре-
ба, особливо тутъ на чуж-
нї, де насъ такъ мало и де

мы неначе капля воды въ
море выше воды насъ куль-
турныхъ народівъ.

Та дехто може закнуты
менї, що еслибъ мы при-
нимали Канадійцівъ до Со-
юзу, то Конвенція дуже
много коштувалобы, бо тре-
ба бы за нихъ оплачувати
дорогу и т. п. Правда, але
и на се е рада. Вмїсто у-
ряджувати Конвенцію де-
легатівъ всіхъ брацтвъ що
мають выше 30 членівъ,
можнабъ робити Конвенцію
окружній, а головна Кон-
венція складалась бы лише
зъ делегатівъ окружнихъ.

Розумїю се такъ. Цїла
Канада и Сполученій Дер-
жавы ділять ся на округи,
примїромъ такі: Бритишъ
Колонбія и Алберта оденъ
округъ, Саскачеванъ, другій
Манітоба третій, східній
Канадійскій провінція мо-
жнабъ такожъ подїлити на
2-3 округи. Сполученій
Державы можнабъ подїли-
ти на такі округи: півноч-
но східній стейты оденъ о-
кругъ, Пенсилвенія твердого
угля другій, м'якого угля
третій, середній стейты
четвертий, західній п'ятий,
полудневий шестий. (Подїль
сей можнабъ зробити и и-
накше, я тутъ подавъ ли-
ше для примїру.) Кожній
округъ, що має неменше
1000 членівъ мавъ бы пра-
во разъ на два роки удер-
жувати свою дистриктову
Конвенцію. Делегатівъ на
окружну конвенцію выбра-
ло бы кожде братство на
той самій підставі що те-
перъ вибирає на головну
Конвенцію и оплачувалобы
кошта ихъ подорожи и у-
держання.

Окружній Конвенції у-
хвалювали бы рїзний поста-
новы и выбирали бы одного
лишь делегата на головну
Конвенцію, котрій тї поста-
новы предкладали бы го-
ловній Конвенції. Такий
делегатъ мавъ бы стільки
голосівъ, що повноправ-
нихъ членівъ въ его окру-
зї. Его розходы булибъ
платні зъ головної касы.
Въ сей спосібъ головна
Конвенція складалась бы
лише зъ головнихъ уряд-
никівъ и окружнихъ деле-
гатівъ. Черезъ се всї пу-
стї балакани и сварки, я-
кій такъ часто мають мїсце
на головнихъ Конвенціяхъ,
відбулсь бы на Конвен-
ційнихъ дистриктовихъ; деле-
гаты окружній приїздилибъ
вже зъ готовими ухвалами
свого округа и — головно,
Конвенція моглабъ відбува-
тись не лише спокійно, але
и скоро та зъ меншимъ кош-
томъ, якъ доси. Такий окру-
жній Конвенції малибъ еще
и сю добру сторону, що на
нихъ бувалибъ люде зъ
близькихъ собі сторінъ,
котрі знають найліпше
свої потреби и найліпше
себе розумїють, отже и
свої жаданя могли бы ста-
вити ясно и смїло.

Отже мой проектъ такий:

1) Приймати до Союзу
такожъ Русинів Канадій-
ських.

2) Цїлу Русь в півноч-
ній Америці подїлити на
округи, котрі відбувалибъ
свої окружній Конвенції мї-
сяць передъ Конвенцією Го-

ловною и высилали окру-
жного делегата на Конвен-
цію Головну.

Листъ изъ Старого краю

Що буде з виборчою реформою
в Австрії?

— ось питане, яке заста-
новляє під сько пору кож-
ного політика. Наслїдкомъ
згоди між короною і коалі-
цією на Угорщині перед
австрійськимъ правительствомъ
вирунув цілий ряд держав-
нихъ конечностей, які конче
треба в парламенті полаго-
дити ще перед виборчою
реформою. І попало ав-
стрійське правительство в
прикре положенє, бо ті, що
все голосували за держав-
ними конечностями, тепер
зли на него за виборчу ре-
форму, а ті, що домагають
ся виборчої реформи, не
будуть голосувати за дер-
жавними конечностями, до-
ки доля виборчої реформи
непевна. Не маючи на кім
оперти ся, президент міні-
стрів бар. Гавч почав пере-
говори з сильними клубами
в парламенті. З Німцями
й Чехами вдало ся йому
дійти до ладу, але „Коло
польське“ почало йому ро-
бити такі труднощі, що
він на кінець мусів подати
ся до димісії.

Аби оперти ся на силь-
нихъ парламентарнихъ клу-
бах, бар. Гавч задумавъ сва-
рляментаризувати свій кабін-
ет, т. е. замість дотеперіш-
нихъ міністрів урядників по-
робити міністрами послів—
Німців, Чехів і Поляків.
Але „Коло польське“ зая-
вило, що згодить ся на ви-
борчу реформу, вступити в
особі своїхъ членів до кабін-
ету і буде підпирати пра-
вительство тільки тоді, ко-
ли Галичина дістане 110
послів і коли буде розши-
рена автономія Галичини.
Розумієть ся, що з тих 110
послів малоби бодай 80
припасти на Поляків. Те-
пер почав ся торг. Бар.
Гавч давав уже 100 послів,
але „Коло польське“ стало
твердо при своїм і довело
до того, що він, не мугучи
сповнити польськихъ дома-
гань, бо на них не згодили
би ся Німці й Чехи, подав
ся до димісії.

Цісар, як доносять газе-
ти, навіть не старав ся від-
вести бар. Гавча від думки
про димісію і по пару дняхъ
надуми прийняв її, поруча-
ючи утворенє нового кабін-
ету князеві Гогенльоге,
теперішньому намістникові
Трієсту і бувшому наміст-
никові Буковини. Додати
треба, що ані про димісію
бар. Гавча, ані про покли-
канє на президента міні-
стрів кн. Гогенльоге офі-
ціальнихъ повідомлень до
тепер нема і треба опирати
ся лише на донесенихъ га-
зет.

Газети називають кн. Го-
генльоге „червонимъ кня-
зем“ і кажуть, що він е
рїшучимъ прихильникомъ за-
гального, безпосередного,
рівного і тайного голосо-
вання. Зазначити такожъ тре-
ба, що коли кн. Гогенльоге
був намістникомъ Буковини,
буковинський сойм перевів
рїзні досить поступові ре-
форми, так що між тими

рїзними „високо і благо-
родно вродженими“ кн. Гоген-
льоге мабуть не є найгір-
шимъ політикомъ.

Але все таки в політич-
нихъ кругахъ запанувало при-
кре вражінє, що той пре-
зидент міністрів, який від-
важив ся на проект вибор-
чої реформи на основі за-
гального, безпосередного,
рівного і тайного виборчого
права, мусів завдяки інтри-
гам „Коло польського“ у-
ступити, а цісар навіть не
старав ся задержати його
на становищі президента
міністрів. Се значить, що
противники виборчої ре-
форми в Австрії мають не-
аби-яку політичну силу, а
двірськимъ кругамъ зовсім
не ходить о те, аби сповнити
волю широкихъ народнихъ
мас.

Що тепер буде з вибор-
чою реформою, ніхто не
знає. Аби її ухвалив ще
сей парламент і аби нові
вибори відбули ся вже на
підставі нової виборчої ор-
динації, на се мала надія.
Певне лиш те, що довго з
тою справою вже не буде
можна зволікати. Народи
австрійської держави так
глибоко відчувають потребу
виборчої реформи, що її не
зможе відсунути на даль-
ший плян ніяке правитель-
ство. Зрештою треба жда-
ти, що скаже новий прези-
дент міністрів кн. Гоген-
льоге.

На Угорщині

вже відбувають ся вибори
до сойму, з якихъ виходять
послами майже самі члени
коаліції, між иншими і те-
перішні міністри. В однім
із попереднихъ листівъ уже
було згадано, що провідни-
ки коаліції, годячи ся ста-
ти правительствомъ, обіцяли
перевести виборчу реформу
на основі загального, без-
посередного, рівного і тай-
ного права голосованя. Аби
провідники коаліції — за-
ступники інтересів мадяр-
ської шляхти й буржуазії,
перевели справді справед-
ливу реформу виборчу, в се
заздалегідь годі було віри-
ти, а тепер маємо навіть
урядові свідощтва, як та
реформа буде виглядати.
Міністер справедливости
Польоні заявив своїмъ ви-
борцямъ на передвиборчихъ
зборахъ, що хто хоче мати
на Угорщині право голосо-
вання, мусить бути Мадя-
ром і патріотомъ, та що
право голосованя не може
бути зелїзнимъ листомъ для
підкопуваня основ угорської
держави, родини, та сьвя-
того права власности. Такі
менше-більше заяви по-
складала й инші міністри.
Значить, не-мадярські на-
роди не дістануть права го-
лосованя на рівні з Мадя-
рами, а і з Мадяр ті, що
хотіли би „підкопати осно-
ви держави, родини і сьвя-
того права власности“, т. е.

рїзні революційні елементи,
будуть якимсь чудомъ ви-
ключені від права голосо-
вання. Так то буде вигля-
дати мадярська виборча ре-
форма на основі рівного
права голосованя!

2 Мая 1906.

М. Л.

Отворене російского парляменту.

Минувшого тижня, в
Четверг, 10 Мая, зоставъ
отворений російскій пар-
ляментъ — „Государствен-
ная Дума“, и тогоже дня
розпочала ся перша сесія
тогожъ парламента, засї-
данємъ, на котромъ відо-
брано вдоль пословъ прися-
гу на вїрність цареві и
выбрано президію парла-
менту. Саме відкритє „Го-
сударственной Думы“ від-
було ся в царськомъ т. зв.
Зимовомъ Дворці, куды
прибувъ царъ зъ Царского
Села, де перебувавъ черезъ
15 місяцівъ, оточений
сильнимъ кордономъ вій-
ска, що забезпечувавъ его
вдоль бомбы, яка все була
готова привитати его при
першій его стрїчї зъ на-
родомъ. И тепер опуска-
ючи свою палату „визни-
цію“, щоби відкрити „Го-
сударственную Думу“ не ва-
живъ ся стати вонъ пе-
редъ народомъ смїло и без-
печно а лише всїмъ на па-
ровець и попливъ Невомъ
до Зимового Дворця и ста-
нувши передъ самимъ Двор-
цемъ, впростъ не показу-
ючи ся народови, ввійшовъ
в палату, де его очїкува-
ли вже послы, тамъ відчи-
тавъ свою мову, що трива-
ла лише 3 минутъ и заразъ
же зникъ, відпливаючи на-
задъ до Царского Села,
знова безпечний в окру-
женю сильного військового
кордону — передъ „вдя-
кою“ народу...

Промова, якою відкривъ
царъ Государственную Думу,
нічого розумного не каза-
ла — було се пусте бала-
канє о тїмъ, що царъ, мов-
лявъ, молитъ Бога, щоби
Государственная Дума, яка
має творити вдоль теперъ
нові закони для російскої
держави, працювала зъ по-
жертвованємъ усіхъ сво-
ихъ силъ, вїрна цареві,
династїи и... народови.

Таке пусте балаканє и
до того ще такъ в собі
противорїчне, коли жадає
вїрности рівночасно и ца-
реви и — народови, розу-
мїє ся не могло нїкого вї-
загріти а тимъ менше о-
дусевити — и тому цїлу
ту царську промову, при-
няли послы много значу-
чою мовчанкою, нї оденъ
оплескъ, нї оденъ окликъ
„урра“ — не вярвавъ ся
зъ устъ пословъ в відпо-
вїдь пустомельству цар-
ському и царь, якъ и прий-
шовъ в тишині до салі,
де були зібрані послы,
такъ в такій тишині и
вийшовъ — нї витаний
нї пращаний представите-
лями російскої суспільно-
сти...

По тїй пустій комедї,
по відході царя — послы
зібрані ся в Таврицькій
Палаті, яку перероблено
на російскій парламентъ и
тамъ по зложеню примусо-
вої присяги на вїрність
цареві, вибрали президе-
нтомъ Государственной Ду-
мы московского профессора
университету Муромцева.
Новый президентъ обявляв
провідъ казавъ сейчасъ ви-
нести ся з салі усімъ
царськимъ посїпакамъ-чи-

новникам, що були повпихалися до салі і давали голос звичному борцеві конституції Петрункевичу, котрий сейчас і вийшов, щоб Государственная Дума зажадала ревізії нової об'ємчаної „конституції“, в загальної амнестії для всіх політичних в'язнів. Се, що Петрункевич поручено першому промовляти на першому засіданні російського парламенту, було явою демонстрацією проти царя, бо саме той Петрункевич і був тим, що перед 12 літами, при вступленні Миколая II. на трон, жадав надання конституції, та тоді Миколай II. назвав се „пустою мрією“ — і казав його вислати в Сибір.

Внесення Петрункевича прийнято гучними оплесками і се перше засідання на том і закінчено.

Слідуючого дня відбулося перше засідання „Высшай Палати“ т. зв. „Державной Ради“, котра нарівні з „Государственной Думою“ має укладати нові закони і без згоди котрої ніякі закони, ухвалені в Государственной Думі, не можуть бути навіть предкладані царю до затвердження. Се палата, утворена умисно на те, щоб спиняти роботу Государственной Думы і всім законам коло поступових реформ, які хотіла б завести Государственная Дума, воді раву скрутити карк. Та „высшая“ палата складає ся з самих найвысших чиновників, князів, графів, капіталістів, по половині іменованих царем а по половині вибраних найбогатшими людьми в державі і цілим своїм складом має представляти опору для всякої реакції в еб борбі проти поступових змагань російської суспільності.

Поділя російського парламенту на ті дві палати: „нишшу“ і „высшу“ — се правдиве нещасте для будучини Росії — для еб свободи і розцвіту. Се два водрубні світи, які не мають нічого спільного з собою і утворені суть на те, щоб взаємно себе поборювали і щоб з сего корыстали темні царські духи і правила дальше самовольно, як за часів перед виборенням сего „куцон“ конституції... І першим завданням представителів російської суспільності, послів Государственной Думы буде — безусловно довести до знесення сего „высшай“ палати а Государственную Думу піднести до одиноки і безперечної законодавчої інституції російської держави. До сего й вивають російські часописи, сего жадає уся свободолюбива частина російської суспільності, за сям і заявила ся велика більшість послів Государственной Думы.

О. Данило Танячевич.

На галицькій Україні зійшов до гробу небуденний чоловік. Олен з найшаріших і найбільше свідомих Українців — великий приятель, ошкун і дорадник мужиків. Великий діяльний член українських товариств — чоловік, котрий до самої смерти стояв на сторожі зневажаних прав простолюдина в Галичині. О. Данило був в 60 роках, проводив гуртка молодіжні семінарії, котра одушевляла високими ідеями Шевченка гуртвала і академічну і гімназіальну молодіж в одну свідому українську фалангу. З тих часів вийшли такі люди, як Желихівський, Заячківський, Борковський і другі. Своім високим ідеалізмом згуртовував О. Данило горячу молодіж в одну громаду і був еї душею. В тих тих часах датуєть его знакомість з Федьковичом — опісля з Драгомановом і другими визначнішими Українцями.

В 70 роках займав небицьке дуже видне місце в кругах епархіальних. Его численні брошури „Скажім собі правду в очі“, „Церковний Магазин“ і другі були покликком не без успіху до духовенства, котре під той час усею своєю енергією було звернуло на непотрібні і кошовні подорожі до Риму. В 90 роках, будучи послом до Відня — вступав справи цілого руского народу, а особливе заняв ся був незавидною долею сиріт і вдів по священниках. Послідніми роками, хоч знеможений різними лихоліттями і фізично хорий, цілою своєю душею прилягає до з'організования зарібкової еміграції до Прус і видить в ній велику далекосягаючу полекту для дрібного, покритого хлопського господарства.

Я не компетентний характеризувати діяльність сего незвичайного чоловіка, але кидаючи із-за Оксана грудку землі на ніколи незабуту могилу покійника — хочу для его пам'яті згадати кількома словами про мою знакомість з небищом.

Я будучи еще сільським хлопцем дуже часто служив до Сл. Вожой небищкови в Утішкові. Будучи в гімназії я дуже часто перебував в Закомери і там перешити твори Куліша, Квітки, Шевченка, Федьковича і других. Ніколи не забуду, як ми Золочівці зібравши ся раз на Різдяні Св'ята в Пітричах у о. Черниньського, чекали на о. Танячевича. Було нас тоді чотирох: Іван Левицький, Юліан Чернявський, Михайло Струмінський і я. Пізно вечером, піхотою в подертій кожусі прийшов о. Данило і того вечера нам хлопцям розясняв різниці між українською а великорускою нацією. У нас та лекція була рішучою на ціле жите. Він говорив правду — а вона мусіла мати рішучий вплив на молоді уми.

Вже як студент теології — дуже часто перебував я в домі небищика. Тогда я вже его ліше розумів. Була се душа глибоко релігійна, Українець не провінціональний, але з широкими поглядами — чоловік гуманний, котрий забув себе — своєю родину — а жив для цілого українського народу — для цілого людства. Не забуду ніколи его клясичної проповіді на мой першій Сл. Божій в ріднім селі Утішкові. Не забуду ніколи его директив на дорогу до Америки. Коли я був в Канаді, часто я переписував ся з небищом. Его погляди на еміграцію до Канади не годились з моїми поглядами. Небищ був прогінний всякій масовій еміграції — він стояв за зарібковою еміграцією і для того здаєть так одушевляла его зарібкова еміграція до Прус.

Послідний раз я одержав письмо від небищика, коли галицький Митрополит на приказ пропаганди відкликав був нас кількох священників зі Сполучених Держав.

Сих кілька слів вважаю я за потрібне додати із-за моря, щоб доказати, як велика і всесторонна була діяльність покійника, котрого люди не розуміли, але історія певно его зрозуміє.

Нестор Дмитрів.

Сан Франциско.

Страшний землетрус, який недавно навістив Сан Франциско належить до найбільших того рода нещастей, які лиш історія св'ята замотувала. Нещасте вже проминуло, вже і заходять ся коло відбудовання міста, а св'ят еще не отряс ся з великого жаху. Ану-ж землетрус знова повторить ся, кажуть деякі, пощо нам відбудувати місто, пощо нам сипати мільйони доларів на нові будівлі, коли кожної хвили невидна—сина підземна може потрясти землею і знова зруйнувати весь наш добуток, та забрати жите наше та милих нам осіб. Однак таких що так кажуть е мало, а більшість горожан всею енергією збрала ся відбудувати нове місто, котре має бути далеко краше від старого зруйнованого. Будівничі не то з цілої Америки, але з цілої св'ята з'їжджають до Сан Франциско і готовлять плани нових величавих будівель. Они кажуть: 1755 року страшний землетрус знищив цілковито місто Лісбону в Португалії, де серед румовища знайшло смерть 40.000 народа. Однак на місці зруйнованої Лісбони стало нове далеко краше місто, а землетрус до нинішнього дня там не повторив ся, треба отже і нам піти за приміром Лісбонців. Роботи коло відбудови Сан Франциско потревають около п'ять літ, а часописи покликують підприємців, щоб піднесли платню робітникам та не використували тих нуждарів, що

набільше потерпіли від землетруса.

Вже хто як хто, але правдоподібно найбільше потерплять на тім нещастю заведення асекураційні, котрі мусять заплатити многі мільйони відшкодованя. Пишуть часописи, що кілька таких заведень збанкрутує. З другої сторони асекураційні заведення кажуть, що они не обов'язані платити відшкодоване за шкоду нанесену землетрусом, а як показує ся, много будівель зістало у перше землетрусом знищених, а відтак доперва займали ся огнем.

Як доносять часописи, нещасте було-би далеко більше, якби не притомність ген. Фунстона, котрий в військом кинув ся на поміч нещасним. Вид з'організованого військального призначив ся до піддержання на душі потерпілих. Многі часописи хвалять успішну діяльність ген. Фунстона ще і в того взляду, що він сейчас казав видати бездомним горожанам військові шатра, постіль а навіть поживу з військових магазинів.

Нема ніч алого, щоби на добро не вийшло, пишуть многі часописи. Знищив землетрус Сан Франциско вибудуємо нове місто, але вже без „Китайської діяльності“ того місця розпусти, яку лише ледача думка людська видумати була годна. Як звісно, в Сан Франциско, одна ділянка міста була виключно зашешкала через китайців, котру і називали „Chinatown“. Місце се було переповнене домами розпусти, різних змислових забав, шулерні, опіом і так дальше без кінця.

Вже від найдавніших часів накликували публікація часописи, що се сором для цивілізованого св'ята зносити таку пору в Сан Франциско. Однак заходи поліції нічого не помагали, бо проворні козочки китайці добре уміли стеречи ся поліції, ховають ся по підземних норах і т. д. Доперва тепер підчас землетруса ся китайська ділянка зістала перемінена в купу румовища. Рада міста Сан Франциско постановила на місці китайської ділянки заложити мійський парк.

Як несподівано досягло нещасте те місто, так несподівано наспіла поміч від горожан цілої Америки. А поміч та е так незвичайно скоро і обильна, що справді історія св'ята не знає другого подібного випадку. Коли подумати, що впротязі одного тижня зібрано добровільних жертв аж 14 мільйонів доларів, (до тепер зібрано над 20 мільйон. дол.) коли подумати що цілі потяги везли до Сан Франциско поживу, одаги і інші потреби для потерпілих, то справді річ се нечувана, і можлива тільки в Америці в тім найбогатішій країні св'ята. А яка зарозумілість у Американців на свою власну силу. Коли вість про страшне нещасте в Сан Франциско дійшла до Європи, європейські держави урядили складки на підмогу потерпілих Американців,

то президент Рузвельт рішучо заявив, що уряд Американський не прийме жадної підмоги б' самі зможуть дати поміч потребуючим в с'ім краї. а если чужосторонні краї хочуть дати підмогу, то можуть свої гроші пісати на руки приватних товариств. І слова Рузвельта аж надто справдили ся. Звісна річ, що коли пару неділі перед тим Везувій зруйнував много італійських осель, Америка післала значну суму грошей на підмогу потерпілим Італійцям, котрі то гроші, італійське правительство розуміє ся припило з великою подякою.

Так отже нещасте в Сан Франциско дало своєбіаість Американцям показати перед св'ітом своє безконечні багатство і охоту нести поміч потребуючим.

На Боевий Фонд в Галичині

зложили:

1) На руки ред. „Свободи“:

1) 3 Holyoke, Mass. зложили на руки Михайла Белі для партії радикальної і соціалістичної. По 1 дол.: Михайло Беля, Михайло Зятки, Іван Яцишин, Стефан Ключка, Іван Сташко. Йосиф Бак 50 цнт.

По 25 цнт.: Юрій Ундірі, Гаріліон Бішко, Ілько Бішко, Михайло Адамчик, Ілько Бак, Іван Хріпак, Ілько Матица, Осип Бабик, Семен Довгань, Стефан Гуляш.

По 10 цнт.: Прокіп Копча, Стефан Чижик. Разом \$8.20.

2) 3 Cochrane Alta., Канада. Іван Харик 2 дол.

По 1 дол.: Спиридон, Харик, Стефан Сусь, Іван Савчук. Разом \$5.00.

3) 3 Монріол, Канада Товариство „Опіка Переселенців“ \$5.00.

4) 3 Scranton, Pa. К. П. на соц. дем. 1 дол.

5) 3 Letellier, Man. Матій Манастирський 25 цнт.

6) 3 Виннигет, Ман. о. Я. Крет 50 цнт.

7) 3 Нортгемптон, Па. Тарас Кокоткий і Петро Шишка сколектували \$50.50, колекта в церкві \$16.00, Теод. Федько, кол. \$7.00, проча колекта \$41.00, разом \$114.50.

Поіменний виказ жертводателів:

а) о. Н. Дмитрів 25 дол.

По 5 дол.: Йосиф Геренда, Г. Онушак.

По 2.50 дол.: П. Лозинський, П. Роскош.

Іван Присташ 1 дол. Разом \$41.00.

б) По 2 дол.: Марко Шеремета. По 1 дол.: Василь Мельник, Тарас Кокоткий, Іван Андрусин, Тимко Мерешак, Миколай Луцик, Яков Демко, Павло Бемба, Гриць Бомба, Василь Грім, Петро Шишка.

По 50 цнт.: Катерина Хома, Стефан Івашук, Іван Лубянецький, Дмитро Цалік, Анна Цалік, Миколай Цалік, Адам Мудрий, Міхал Лубянецький, Ілько Івашук, Василь Осичка, Дмитро Мудрий, Іван Кокоткий, Андрух Пьонткевич, Міхал Радковський, Іван Дацишин, Василь Балита, Антошко Копур, Павло Мазепа, Лука Гонтарик, Василь Барайм, Міхал Мазур рус. лат. обр., Гриць Яремка, Іван Хома, Павло Колодій, Ілько Синишин, Федько Магерка, Катерина Сичок, Федько Сичок, Василь Ткач, Василь Байда, Міхал Марцінюк, Іван Царик, Лукіян Хмій, Іван Білик, Стефан

Сікора, Роман Заморський, Микола Добан.

По 25 цнт.: Андрух Рубак, Петро Лубянецький, Яков Радковський, Василь Івашук, Яким Лубянецький, Стефан Видиш, Гриць Грех рус. лат. обр., Карп Дабка, Василь Пилик, Василь Запрілюк, Іван Ліпкевич, Стах Купь, Василь Мартинюк, Петро Клемань, Гриць Фармага, Семен Колодій, Ілько Копур, Василь Заморський, Теодор Мазепа, Міхал Іванець, Антошко Копур, Василь Карпович, Йосиф Батюк, Ілько Добан, Василь Копур, Петро Клемань, Василь Збойчик, Іван Яремчук, Іван Левицький, Левко Біловус рус. лат. обр., Максим Романюк, Андрух Слободзян, Ілько Бугай, Грицько Сінякевич, Семен Сінякевич, Стефан Затебайло, Теодор Задворний, Олекса Затебайло, Микола Палій, Стефан Ільов, Франко Трояновський, Онуфрей Каспер, Василь Джигун, Іван Якович, Антін Ваврик, Павло Вітчишин, Стах Гурман, Кирило Богач, Прокіп Полішук, Гриць Смик, Міхал Поселюшний, Теодор Поселюшний, Теодор Воземчук, Текля Назар, Кароль Муж, Данило Йосик, Іван Москаль, Максим Пьонткевич, Антін Джандера рус. лат. обр., Ілько Мазур рус. лат. обр., Микола Кравчук рус. лат. обр., Петро Яковий, Міхал Крикливий, Гриць Кочап, Теодор Рочняк, Микола Стиранка, Гриць Костюк, Александер Мондьяк, Данило Савич, Микита Кузьмин, Василь Хмій, Зиновій Хмій, Василь Кульбаба, Міхал Петрик, Міхал Гроцький, Миколай Олекса, Андрей Литвин, Федор Гришко.

По 10 цнт.: Стефан Дзюба, Андрух Ліхновський, Євдоха Радковська, Теодор Степчук, Кость Гришко. Всего 50.50 дол.

с) У Марка Винярчика на хрестинах зложили на боевий фонд:

Теодор Федько 5.00 дол. Петро Сидорак 1.00 дол.

По 25 цнт.: Гнат Москаль, Стефан Черемис, Онуфрей Баранчик, Марко Винярчик.

Разом 7.00 дол. Сколектував Теодор Федько.

д) Колекта в церкві 16.00. Разом 114.50 дол.

Сі гроші на бажане жертвувачи мають бути розділені так:

1) Для перших борців за волю в Лядській 50.00 дол.

2) Для партії радикальної 15.00 дол.

3) Для партії соціал-демократичної 15.00 дол.

4) Для партії національно-демократичної 34.50 дол.

8) 3 Chicago, Ill. А. Олексів 50 цнт.

9) 3 Coleman, Alta. Вас. Романюк 25 цнт.

Разом 135.20

Попередно 221.55

Усього 356.75

Редакція „Свободи“, Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

II) На руки Хародного Комітету:

1) 3 Billmeyer, Pa. П. Спірідон Сімків прислав складку на боевий фонд 4.00 дол., а то так: Спірідон Сімків 1.50 дол.

По 1 дол.: Даниїл Гергут, Федір Данун.

Яцентий Садовський 50 цнт. Попередно зложено 253.80

Усього 257.80

о. Ів. Велигорський, 25 Chestnut Str. J 82 Yonkers, N. Y.

— Пань Андрий Добуш, член і бувший урядник Руск. Н. Союзу, також перший куратор церкви в Ламсфорді, Па., виїхав на якійсь час з своєю старою матерею до старого краю. Желез ему щасливон дороги і повороту ціле братство Пр. Богородиць.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головний { КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J. }
предсѣдатель { С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N. J. }
Головний { АЛЕК. ПАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa. }
секретарь {

Ихъ вступивши: Мѣсто-предсѣдателя.....С. Митренко OLYPHANT, Pa.

Заст. секретаря.....Иос. Кульчицкий BALTIMORE, Md.

Заст. касієра.....А. Яковичъ MC ADON, Pa.

Радні: А. Валевский.....St. Louis, Mo. А. Семанский.....Trauger, Pa. К. Кобаль.....Olyphant, Pa. Ал. Сорока.....Plymouth, Pa. Иванъ Парнякъ.....Terryville, Conn. Ив. Сенько.....Jessup, Pa.

Ихъ вступивши: Ив. Поспанико.....Mc Adoo, Pa. Ник. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольна комісія: О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn. Мих. Турковский.....McKees Rocks, Pa. Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ: о Н. Подгоренский Box 543, South Fork, Pa

Вступайте до Союза!

„Союзъ“ — одінока руско народна організація въ Америцѣ.

Принимаетъ членовъ вѣдѣ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне послѣ лѣтъ.

Мѣсячне вѣдѣ 25 до 70 центовъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ: Посмертне за мужа \$600.00, Посмертне за жѣнку \$300.00, Посмертне за дѣти вѣдѣ 15.00 до \$300.00.

Въ разѣ утраты: а) обохъ очей вѣдѣ 600.00, б) одной руки або ноги \$200.00, в) одного ока \$100.00.

Сли отецъ родины въ шпитали божевѣльныхъ, Союзъ платитъ що року родитѣ \$100.00.

Хто хоче вступити до Союза, муситъ вписатись такожъ до братства, яке належитъ до Союза.

Ванне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разѣ на все, що всѣ грошѣ належатъ до касы Р. Н. Союза послѣае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выпишутъ ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ написаны money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касієра, але вразѣ зъ выказами до Голов. Секретаря. Головний секретарь опослѣ вѣдослае ихъ до Голов. Касієра.

С. Ядловский, Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ТЕОДОРЪ ХОВАНЕЦЪ членъ Р. Н. Союза вѣдѣ 42 Passaic, N. J. упокоивъ ся 29 Апрѣля с. р. Небѣщикъ походивъ зъ Галичины зъ села Вѣлична, пов. Н. Сантъ.

ДИМИТРИЙ ЛИТВАКЪ, членъ Р. Н. Союза вѣдѣ 98 Shenandoah, Pa. упокоивъ ся 18 Апрѣля с. р. Небѣщикъ походивъ зъ Галичи-

ны села Высова пов. Горлицѣ.

Вѣчная память!

Ч. 773. КВІТЬ \$221.82 на двѣста двѣдцѣ одинѣ долларѣвъ 82 центовѣ, котри п. Юлія Гавришъ Корба отримала яко посмертну запомену по братѣ Семанѣ Гавришѣ зъ Головною Касо Руского Народного Союза въ Америцѣ. Komlosa, Ungary, 22 Apr. 1906. Юлія Корба, Свѣдѣи { Хутко Григорій { Канишовский Петро

Вѣдѣ Уряду Парафіальнаго въ Комлоши Унгари. Августинъ Лев..... священникъ.

Ч. 799. КВІТЬ \$50.00 на пятьдесятъ долларѣвъ, котри п. Феврона Болецакъ отримала яко надзвычайну запомену на удержане фамиліи зъ Головною Касо Руского Нар. Союза въ Америцѣ.

St. Louis, Mo., Apr. 25. 1906. Феврона Болецакъ.

Свѣдѣи { Ал. Валевский. { Ал. Патрошь.

Вѣдѣ мѣсц. Уряду Р. Нар. Союза въ Америцѣ. Вѣдѣ 14.

Григ. Копча, секр., М. Радзикъ, предс.

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С. ВѢДОЗВА.

Братство св. Володимира въ Elizabeth, N. J. вѣдѣ 65. Р. Н. Союза, буде пріймати новыхъ членовъ до Братства за половину вступного въ мѣсяци Маю сего року. Только 50 центовъ мѣсячно, а зъ тыхъ грошей достане каждый членъ въ часѣ слабости 5 долларѣвъ на тыждень запомены. Тожъ не жалуйте тыхъ пару центовъ на мѣсяць. Въ единици сила! Митинги вѣдѣувають ся каждого мѣсяца по першѣмъ въ недѣлю въ галѣ въ домѣ число 48 Washington Ave. Elizabeth, N. J.

Андрій Являкъ, предс. И. Кухаръ, касієръ, С. Боберъ, секретарь.

Оголошене. Сим подаемо до загальнои відомости всѣмъ Русинамъ въ окрестности Smoke Run, Pa. що наше нове Братство св. Георгія ч. 135. Р. Н. С. буде пріймати новыхъ членів до Братства безъ вступного черезъ дѣла мѣсяца а то: Май і Юній.

За уряд Братства ч. 135. Осиф Керна, предс. Ант. Клям, секр.

Заява. Товариство „Зоря“ въ Нью Йорку повѣдомляе отсимъ всѣхъ Русинѣвъ, що буде пріймати новыхъ членів въ мѣсяцю Маѣ с. р. безъ оплати вступного. Земляки! Вступайте гдомадно въ членѣ сего найстаршого руского Товариства въ Нью Йорку, що сѣмѣло підняло прапоръ народный і мимо многихъ негод, тѣмъ розвивае ся під зарядомъ печального видѣлу. Его каса арозастае постепенно і підпомагае своихъ членів въ часѣ нужды. Вступ можна арозосити такожъ на балю въ днѣ 5 мая с. р.

А. Каминский, предсѣдатель.

Братство въ Нью-арк, Н. Дж., вѣдѣ 133 Р. Н. Союза справляе днѣ 29. мая 1906 в Галлѣ Івана Мех 255 Court Str. Валь, получивъ зъ сѣбѣми і декламациями. Музика дуже добра. За добру услугу ручать Комітетъ Валейи.

Любимецъ, предс., Новіцкий, секр.

Повѣдомлене. Увѣдомляемо всѣхъ Русинѣвъ зъ околѣцъ Нью-Йоркскихъ, що Тов. „Запорожска Січ“ вѣдѣ 117 Р. Н. Союза, буде пріймати новыхъ членів въ мѣсяцю Маю и Червню безъ вступного, а до Союза послѣае статутѣвъ. Дорогіи брати, руский побитникъ! Вѣдѣуваемъ ся до Васъ ширими словами и просимо Васъ зобѣщѣте вступити до нашего Товариства. Се не велика оплата, бо лише 30 цѣт. мѣсячного а за тыхъ 30 цѣт. въ часѣ слабости достане членъ три дол. бенефіту тыжнево. Митинги у насъ вѣдѣувають ся въ третю суботу по першѣмъ каждого мѣсяца въ 46 Ave. А.

КОМИТЕТЪ.

Повѣдомляемо всѣхъ членів Братства св. Мах. Ар. і Р. Н. С. вѣдѣ 84 в Сапонсбург, Pa. що надзвычайный митингъ вѣдѣуе ся 20 мая в галлѣ під назвою „Pike Hall“; на тѣмъ митингу будемо избирати делегата.

Иван Балага, Иван Федяга, Мих. Малинж.

Повѣдомлене.

Повѣдомляю отсимъ членѣвъ Братства св. Димитрія, вѣдѣ 91 Р. Н. Союза, що днѣ 20 мая с. р. вѣдѣуе ся митингъ брацкій въ галлѣ Дмитра Порады о год. 2-ой по полудни. Е дуже важны справы до полагоджени, а найважнѣйша — выбѣръ делегата на IX. годов. Конвенцію Р. Н. Союза. Хто въ членѣвъ не явитъ ся, заплатитъ \$1.00 кары. За Урядъ Братства въ McKees Rocks, Pa. Филитъ Кавалко, секретарь.

Митингъ Братства св. Іоана Христителя в Scott-dale, Pa., вѣдѣ 36. Р. Н. Союза, вѣдѣуе ся д. 20-го с. р. в галлѣ Петра Кулениша. Каждый членъ маѣ явити ся. Хто не прійде, заплатитъ 25 цѣт. кары, а урядникъ 50 цѣт.

Михайл Пинковский, секр.

Повѣдомляемо отсимъ усеи Братѣвъ, членів вѣдѣлу 120 Р. Н. Союза в Spangler, Pa. що днѣ 6 мая с. р. на рѣчимъ митингу Братства який вѣдѣуе ся в галлѣ Миколаи Олексіи, избрано нову Радѣ, до котрой вѣшли: Стефан Дреникъ, предсѣдатель, Лешко Гурій, ауступникъ предс., Иван Гурій, секретарь, Михаилъ Белей, ауступникъ секр., Матій Смарш, касієръ, Антошко Бигеджа, контролѣръ касы, Палко Костуря, дозорца хорих, Захаріянъ Гриникъ, ауступця, Василь Глукъ, капітанъ.

Рѣчний митингъ. Даю до вѣдомости всѣмъ членамъ Братства св. Іоана Хр. вѣдѣ Р. Н. Союза 121. въ Trenton, N. J. що рѣчний митингъ вѣдѣуе ся днѣ 3-го Юнія въ Недѣлю, въ руской парафіальной школѣ, на ровѣ Green и Malonian Str. На тѣмъ рѣчѣмъ митингу будемо обрахувати касу и избирати урядъ, тому каждый членъ маѣ явити ся, кромѣ тыхъ що сѣтъ въ работѣ. Котрый членъ не явитъ ся, безъ важной причины, и не явитъ ся въ секретаря, заплатитъ 50 центовъ кары, а урядникъ \$1.00. Такожъ обовязкомъ каждого члена е припривадити на митингъ хочъ одного нового члена. Братѣ Русины, особливо тѣ що мешкають въ Trenton, N. J. а не належитъ до жадной організації и не даеѣте о себѣ знати, авертаю ся до васъ и кличу: приходѣте до насъ, и внищѣте ся до Братства и до Р. Н. Союза! Не вѣдѣкладайте на повѣйше, бо нѣхто не знае кого яке нечасти чекае. Богато е такихъ що кажуть: На що менѣ організації! Платити — не знати кому! Лѣше склянку пива выпити! А коли его постигне яке нечасти, то тодѣ жалуетъ... Але то вже за поно! Па смерти покаяния нема! Тожъ приступайте доки ще часть до Братства и до Р. Н. Союза! „Союзъ“ платитъ 600 дол. за мужа а 300 за жену посмертного.

Иванъ Паславский, секр.

Оголошене. Прошу усеи членів Читальни имени Т. Шевченка в McKees Rocks, Pa. зобѣщѣти приходити до Читальни якъ до тепер, бо тепер е дуже вигідный час. Декотрі членѣ читальни виваляють ся, що не могутъ часто приходити до насъ, а я знаю, что поза робочими годинами маеѣте дуже богато часу і то цѣлкомъ вільного, чомуж не приходити? Дорогіи Братѣ читальники а ввагалі усеи старші і молодші! Ви повинні знати, что наука е великий скарбъ для насъ і для нашихъ поколѣнь. Хто читаетъ той учитъ ся, а знае якъ другіи народи живутъ, якъ поступаютъ въ просвѣтѣ і культурѣ. Отже не будемо і ми по заду. Повѣдомляю усеи Братѣвъ Русинѣвъ, ту в нашій місцевости, что теперъ спровадилъсьмо до читальни богато новыхъ книжокъ і часописей зъ старого краю. Маемо двѣ щоденні часописи: „Діло“ зі Львова і „Громадську Думку“ зъ Кієва; тыжнедѣвникъ три: „Гайдамаки“, „Громадский Голосъ“ і „Свободу“, Маемо такожъ свої американскіи издавничества: „Свободу“, „Пастыря“ і книжочки имени А. Бончевского „Читальню“. Газети дуже цікаві і поучаючі. Лише прійдѣте а переконаете ся, і прійти нагоди доведаете ся про вашу родину і фамилію в старімъ краю, а що найважнѣйше будете читати якъ весь нашъ наріа в Галичинѣ теперъ бореть ся за загальнимъ безопасеремъ рівнямъ і тайнимъ виборчимъ правомъ, якъ збирае усеи свої сили і стае до борби зі своїми ворогами і гнобителями Ляхами, котрі висаюѣтъ остатню каплю крови ізъ него. Они збираюѣтъ ся уже від довшого часу на великі Вѣча і довірочні збори, котрі еце не скоро скінчатъ ся і радятъ, якъ би виборити собі лучшу долю. Отже за їхъ приміромъ лучшъ си і ми дорогіи брати! Читати в „Читальнѣ“ вѣдѣувають ся від 1-го мая 3 рази в тыжнѣ: в Понѣдѣлокъ, Середу і в Пятницю. Прошу, сходяѣте ся громадно. Еце одно: Повѣдомляю еце тихъ членів нашої „Читальни“, котрі маюѣтъ в „Читальнѣ“ довгъ, щоби старали ся якъ найкорше читальни заплатити бо знаете что і Читальня грошей потребуе на вѣдѣнкі читальни видатки. Такожъ прошу тихъ членів котрі від довшого уже часу маюѣтъ у себе книжки пожитчѣи в „Читальнѣ“ щоби ті книжки авернули, бо теперъ треба зробіти порядокъ зі всею бібліотекою а такожъ богато книжокъ мусимо дати до оправы.

П. Премлякъ, пред. читальни.

Великий Баль уряджуе Братство св. Космы і Даміана въ Ansonia, Conn. Баль вѣдѣуе ся днѣ 30 Мая въ German Hall на Maple Str. Початокъ о 1 годѣвъ по полудни, вступъ

25 цѣт. вѣдѣ особы. На той Баль вѣдѣуе ся всѣхъ Русинѣвъ и Русинькоѣвъ. Ансовіи, Дербі, Шелтонъ, и Сэйморъ щоби радо прійбули и разомъ зъ нами забавили ся. На тѣмъ Балю будѣтъ приимати новыхъ членѣвъ безъ вступного, вѣдѣ 20 лѣтъ до 30, а вижше 30 лѣтъ за половину. Членомъ нашего Братства може бути мужина и женщина. Тому кличемо до васъ Братѣ и Сестры: користайте ся нагоди. Хто хоче приступити до нашего Братства на Балю, аволюте арозосити ся до секретаря Василя Гриньника. Секретарь вѣдѣуе ся и разомъ будѣе выдавати Деклараций. Наше Братство еѣе еще молодѣ, але въ часѣ хоробѣ вынужае \$5.00 тыжнево а вклада мѣсячна только 25 цѣт.

Вѣдѣ Уряду Михайло Майричъ, предсѣдатель, Тимко Пѣркотъ, касієръ, Василь Гриньникъ, секретарь.

Великий Баль устроуе Братство св. Іоана Христителя на Black Rock, Buffalo, N. Y. днѣ 29 мая 1906 року в галлѣ Марціньковского ч. 432 Amherst Str.

Дорогіи Братѣ и Сестри! Сим запрошаемо васъ зобѣщѣте прійбути якъ численнѣйше на сю забаву. Забава розпѣне ся о 7.30 годѣвъ вечер, а понеже другого дня, т. е. 30 мая, припадае американское свято, Memorial Decoration Day, то будемо мати вільный часъ до забави ажъ до рана. Сей вільный день від праці дасть намъ часъ спочинку по балю. Прибудѣте братѣ и сестри якъ численнѣйше, а понеже другого дня, т. е. 30 мая, припадае американское свято (Memorial Decoration Day) то будемо мати вільный часъ до забави ажъ до рана. Сей вільный день від праці дасть намъ часъ спочинку по балю. Прибудѣте, братѣ и сестри, якъ численнѣйше, а понеже забавите ся до волѣ. Сподѣаемо ся, что не відмовите нашої прозѣби, а численно прійбудѣте на баль.

Вступ: мужикинѣ 25 цѣт., женцини 10 цѣт. Буде грати найліпша музика. За добру забаву і за братерское привѣтане ручитъ — КОМИТЕТЪ.

Дмитро Котелецъ, предс. Гр. Видиш, секретарь.

Великий Баль устроуе товариство „Любовъ“ в Филадельфій, Pa. днѣ 29-го Мая 1906 року в Washington Hall, 523—5 S. 4th Str.

Дорогіи Братѣ Русинѣ! Сим запрошаемо васъ о численнѣйше прійбути на сю забаву. Забава розпѣне ся о 7-й годѣвъ вечер, а понеже другого дня, т. е. 30 Мая припадае американское свято (Memorial Decoration Day) то будемо мати вільный часъ до забави ажъ до рана. Сей вільный день від праці дасть намъ часъ спочинку по балю. Прибудѣте, братѣ и сестри, якъ численнѣйше, а понеже забавите ся до волѣ. Сподѣаемо ся, что не відмовите нашої прозѣби, а численно прійбудѣте на баль.

Вступ: мужикинѣ 25 цѣт., женцини 10 цѣт. Буде грати найліпша музика. За добру забаву і за братерское привѣтане ручитъ — КОМИТЕТЪ.

Баль! Першій Великий Баль устроуе комітетъ парохіальный в Нью-Арк, днѣ 9 Юнія 1906. Баль розпѣне ся о 7 і пів вечеромъ, в галлѣ Івана Мехъ, 255 Court St.

Дорогіи Братѣ Русинѣ, а Нью-арк і околѣцѣ! Сим запрошаемо всѣхъ васъ якъ численнѣйше прійбути на той баль. Се в суботу выпадае, а понеже на другій день недѣля, можемъ відпочити довільно. Прибудѣте Братѣ и Сестри а певно забавите ся до волѣ і не пожалуете за тимъ, бо будѣтъ рѣчні декламаций, і азыспѣаемо собі на чужинѣ народні піснѣ. Покажімъ Братѣ и Сестри що ми Русинѣ и не вѣдѣаемо ся свого.

„Сподѣаемо ся, что не відмовите нашої прозѣби і численно прійбудѣте зі всѣхъ сторін на баль.

Вступъ 25 цѣтѣвъ. Буде грати найліпша музика. За добру забаву і за братерское привѣтане ручитъ комітетъ Н. Кухта предсѣд., І. Кецо, секр. парох.

Великий Пиниетъ устроуе Рускій Молодецкій Клубъ Поступовый въ Болдинъ Паркъ на Болдинъ Евеню, Джерси Сіті, Н. Дж. Въ Вѣвторѣжъ днѣ 29-го Мая 1906. Початокъ о годѣвъ 1-ой по полудни.

Вступъ вѣдѣ особы 25 центѣвъ. Дмитрій Ванько, пред., Михайлѣ Келичава, секр., Лукачъ Павелчакъ, касієръ.

Великий Баль. Братство Пресвятой Тройцѣ въ Бруклинѣ, устроуе днѣ 26 мая 1906 року, въ Cecilia Hall, 101—103 Grand Str. великий Баль, на котрый отсимъ дорогіи Братѣ Русинѣ запрошаемо васъ. Прибудѣте якъ численнѣйше на сю забаву. Забава розпѣне ся о 7-ой годѣвъ вѣчер. Прибудѣте Братѣ и Сестры якъ численнѣйше а певно забавите ся до волѣ. Вступъ 25 цѣт. Буде грати найліпша музика. За добру забаву и за братерское привѣтане ручитъ Комітетъ. Такожъ на тѣмъ Балю будѣе пріймати ся новыхъ членѣвъ безъ оплати вступного.

16-21 И. Пашковский, секретарь.

Баль полученный зъ сѣбѣми і декламациями выконаными членами тов. сѣвъ. „Боянъ“ на дохѣдъ гр. кат. руской церкви св. Церкви св. Юрія въ Нью-Йорку устроуе комітетъ парохіальный 19. мар с. р. (въ суботу) въ Grand American Hall 7—9 Second Ave., на котрый такъ мѣсцевыхъ якъ и доохресныхъ

Родимцевъ щиро запрошае вже вѣдѣ теперѣ. Початокъ о год. 8. Вступъ 25 цѣт. Комітетъ.

Де е? Кто хоче шумати своихъ правъ, черѣзъ нашу газету, муситъ заплатити 25 центѣвъ за кожде оголошене напередѣ.

Иван Линусъ, родомъ а Стальовой, Кронинского повіту в Галичинѣ. Два мѣсяці тому назадъ був в Гановеръ а потімъ пішов до Йоганстауи і від тогди слухъ по нѣмъ загинув. Хто би о нѣмъ знавъ або він самъ, аволюте написати менѣ на адресу:

Nykolay Galayda, Alden, Pa.

Хочу женитись. Шукаю чесной руской дѣвчини в вѣдѣ від 24 до 28 лѣтъ, яка знала би по руски читати і писати. Я маю лѣтъ 29. Роботу маю сталу в готелѣ, а готівки грошей 900 долларѣвъ. Походжу а Галичани, а по віту Горлицького. Котра в дѣвчат хотѣла би вѣйти замужъ за мене аволюте прислати менѣ свою фотографію а я на жадане пішлю свою.

Адреса: John Rachwalski, 709 Sarah St., S. S. Pittsburg, Pa.

Хочу женити ся. Шукаю дѣвчини від 16 до 19 лѣтъ, котра знала би говорити і писати по англицки і писати і читати по руски. Я е Русинъ, ізъ Буковини, а села Оулта, Кіцманецкого повіту, маю 22 лѣтъ. Маю сталу роботу, беру \$2.35 на день, якъ якимъ такъ лѣто а готівки в грошахъ маю 300 долларѣвъ. Котра ізъ дѣвчат хотѣла би за мене вѣйти, аволюте прислати свою фотографію а я на жадане пішлю свою. За гроші не питаю.

Nich. Woroniuk, P. O. Whittemouth, Man. Canada

Хочу женити ся. Глядаю дѣвчини, римо-католички, щоби а нею ожениѣти ся. Бѣсмъ каваліромъ і маю 25 лѣтъ. Бѣсмъ машиністою і маю 85 долларѣвъ на місяць. Котра дѣвчина хотѣла би за мене вѣйти, аволюте прислати свою фотографію а я на жадане пішлю свою.

Адресъ: Mr. Pawl Jeriek, Bow, Wash.

На продаж! Маю на продажъ два лѣтъ і дѣмъ добре впоряджений, 24 стѣпъ довгий і 16 широкій, кухня прібудована, довга 16 стѣпъ, широка 14. Комора на боцѣ прібудована 10 стѣпъ — квадратова. Дѣмъ е а обетерсомъ і можна тримати людей на бордѣ — 24 до 30 осіб. Студия коло хати. Близко до дому е 5 каминныхъ фабрикъ, коло котрыхъ можна мати добрый бизнесъ. Жадаетъ \$1,500.

Зголошуватись на адресу: Wasył Malachan, Box 35. Stonewall, Man. Canada.

Внищѣте ся до „Читальни“. Лише 1.50 дол. на рокъ. За тѣ грошѣ будѣте доставити одну цѣкаву книжочку кожного мѣсяца. Адресуйте: CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa

ДОКТОРЪ ВІД ЗУБІВъ говоритъ по руски, польски, німецки, англійски

DR. M. S. BRESCH 14-209 Washington Ave., Scranton, Pa.

Каждый Русинъ повиненъ мати Исторію Руси

Ето прішле 1 дол. получить „Исторію Руси“ и Календарь.

Адреса: D. Saley 719 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Дописеи. 3 Dickinson, N. Dak.

В числі 11-імъ нью-йорской Брехні було заявлено від о. Іоана А. Заклинського, що він не робивъ такъ як писала „Свобода“ в числі 9-імъ, а що противно е добрый і грѣчний душпастир.

Отже наші фармери в Дикинсон, Н. Д. мусятъ на то дещо відповісти, бо той власне „душпастир“ перебував в нашімъ стейті, і каждый ту знае, що вартъ та его хвалѣ.

Як би ми хотѣли все описати, якъ поводитъ ся о. Заклинський на парафіяхъ, то не списалибъ сего і в кількохъ числахъ „Свободи“. І ми лише о однімъ повѣдомимо чѣт. „Свободи“ за о. Заклинського. Якъ ми купили у себе цминтар, то о.

Закл. почавъ засяпувати насъ листами, щоби ми его запросили до себе на посвячене цминтаря. Кождий нашъ фармеръ гадавъ, що о. Закл. е гр. кат. душпастир і можливий чоловікъ, якъ кождий вишній, і ми запросили его на посвячене. І показало ся, що о. Заклинський не лише до пива, але і до грошей е добрый. Кілько вже тамъ казавъ собі дати пива і кілько, тамъ его випивъ — про се вже не буду писати, але се таки напишу, що за посвячене цминтаря і за подорожъ казавъ собі заплатити \$15. а на пиво \$5. І за цілий часъ якъ у насъ бувъ про нічо більше не говоривъ, якъ лише про долларі. Ані одной проповіді за цілий той часъ, який бувъ у насъ — не чули ми від него, а все тільки питавъ за долларями і за борщемъ, а курки відсилавъ до Нью-Йорку.

Отсе коротко до відомости читат. „Свобода“ про о. Заклинського за часъ его побуту у насъ в Дикинсон, Н. Дак.

Ник. Репетовский. Grompton, R. I.

Въ 17 ч. „Свободы“ написавъ на мене п. Болухъ, що я вырѣкъ ся Русинѣвъ и своєю церкви и ставъ Полякомъ. Я чую ся тимъ сильно скривдженнымъ и прошу Редакцію „Свободы“ помѣстити въ „Свободѣ“ мою заяву, що я нѣколи не вырѣкавъ ся сего, що я Русинъ, а нѣ не вырѣкавъ ся своєю церкви и не пристававъ до Поляковъ. Я все бувъ Русинѣмъ, е нимъ и все нимъ буду и все люблю и люблю Русинѣвъ. Одного лише не люблю, а то п. Болухъ, але его нѣхто зъ Русинѣвъ не любить и каждый его вѣдѣ себе гонитъ, — бо е нехарный и нѣхто не хоче его до себе на бордѣ пріняти. И я его на бордѣ не прінявъ и вѣдѣ за те теперъ на менѣ мстѣти ся и выписуетъ такой клеветы въ „Свободѣ“. Тожъ я всемоу тому перечу и кажу, що все те, що написавъ на мене п. Болухъ е неправда.

Молляшисинъ Иванъ. 3 Fort William, Ont. Can.

Днѣ 28-го цѣвтѣня с. р. о 11-й годѣвъ в нѣчи погібъ нашъ краянъ Никола Гайдукъ під колесами індѣаю. Небіщикъ походивъ зъ Галичинѣ повіту Гусятиньского Хоросткова, полішаючи бѣдну жѣнку і двоє сирѣтъ на волю Божу і на ласку людску. Небіщикъ що йно пріѣхавъ 25-го цѣвтѣня зі стар. краю і ставъ на работѣ в тутешнімъ портѣ, а переходячи треку, неспостережено зіставъ переїханий індѣею. Умираючи казавъ: „о томъ ся доробивъ“, а прібувшій лікаръ, допомігъ му „дротомъ в серце“ докінчити житѣ. Такожъ стрѣтکارъ розбила Айриша, паяного, днѣ 27-го цѣвтѣня в сусѣднімъ місті Портъ Артуръ.

136 Franklin Ave.
Scranton, Pa.
Не забудьте на нумер.

Перший
Рускій Народный
БАНКЪ
—и—
Канцелярія
Адвокатско-
Нотаріальна
А. Хромовского
въ Нью Йорку.

Родимці!

Перечитайте уважно кожне слово, яке тут написано:

Гроші до Старого краю посилайте через свій рускій Банк А. Хромовского, бо то найбезпечнѣйше, найтаньше коштує а найкраще гроші будуть въ краю.

Шифкарты до краю и зъ краю купуйте въ своимъ рускомъ Банку А. Хромовского, понеже я Васъ не ошукаю, щиро Вами заопѣкую ся и переночую въ власной руской народной гостиници, а водтакъ водведе ся Васъ на часъ и безпечно на корабель.

Канцелярія Адвокатско-Нотаріальна А. Хромовского, поагаджує всѣ справи въ Старомъ краю и въ Америцѣ. Тожъ если потребуєте зробити контрактъ, повномочіє, вынаймити грунтъ або продати, водобрати довгъ або зъ кимъ процесовати ся прийдѣть або пишѣть до мене. Вашого щирого и совѣсного брата А. Хромовского.

Войсковыхъ повинностей не занедбуйте, братя, бо за тое въ краю теперъ дуже строго карають. Отже, если приходять Вамъ вправы, контролю, або асентерунокъ, пишѣть о порадѣ до мене а я сейчасъ поагаджу Вамъ все якъ найлѣпше, бо я сейчасъ головнымъ комис. для справъ войсковыхъ на цѣлу Америку.

Русины, учѣть ся и читайте, а всѣ найновѣйші и найкращі книжки до молена, до читаня и науки достанете все у мене въ Руской Народной Книгарни А. Хромовского въ Нью Йорку.

Тому зъ всѣмъ и по все удавайтесь, о порадѣ питайтесь и пишѣть до Першого Руско-Народного Банка въ Америцѣ:

A. Chromowski & Co.
339 East 20th Street, New York, N. Y.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.

Бюро Адвокатское провадить всякі справи судові, цивільні і кримі. Виравляє повномочія, завішанія, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довгів, цесі. Справи спадкові і подання гіпотечні, виравляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажі майна в краю.

Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіхъ правнихъ документівъ.

Справи Війскові, якъ подане о увільненні від контролю і вправ, о асентерунокъ в Америцѣ залагає моя Канцелярія війскова.

ОДИНОВІЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Кожний Русинъ мавчій яку потребу въ Нью Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровішій и найтанній напѣтки всякого рода и порадѣ, де найлучше купити шифкарты.

ГАВРИИЛЬ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масъ завжди на складѣ своємъ, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочкахъ въ найлучшихъ броварѣхъ, горѣлки и хмѣры найлѣпшого татунку. Брати! замовляйте у свого!

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИН)

СПЕЦІАЛІСТ
СЛАВОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДІТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жена при породі діанають особавшою опіка.

Office: 227 N. Shamokin Str. | Телефонъ
SHAMOKIN, PA. | № 1673

Можете писати до насъ по рускѣ, словенскѣ або польскѣ.
B. H. Morgan, 13 N. Main str. SHAMOKIN, PA.

Хочете післати повновласть (повномочіє, довѣренность) до Галичини, Росії або Угорщини?

Пишіть до редакції „Свободы“

Виставляємо повновласть з підписами нотаря публичного і австро угорського або російського конзулів.

Адресуйте:

SVOBODA, BOX 353, SCRANTON PA.

Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає гроші до краю?

Чому ж посилає все ще гроші через чужихъ?

Хто пішле до краю через „Свободу“ не менше 50 долларівъ наразь, той дістане въ дарунку гарный календарь.

Адресъ:

SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ЮРИЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на онолицяхъ.

Банковий Бизнесъ

Офисъ Адвокатскій

Банковский Бизнесъ.

Тутъ можете послати свои гроші безпечно а оплата дуже тана.

Также продаю шифкарты на всѣ лінії за ту саму цѣну, що и головній компаніи.

Хто хоче дати водложити гроші, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або дѣмъ въ старомъ краю продати або купити грунтъ, увольнити ся водъ контролю войскової, водъ екзицирки або асентерунку, най прийде до моего офісу або менѣ напише.

Гроші посылайте на money order або Bank Draft на адресу:

GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, импортованій вина и цигара першої класи.

Сливовица **MORRIS FORST & CO.** Виска
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.

Насъ знають в цѣлій Америцѣ, що ми продаемъ лѣпшу виску за ту саму цѣну якъ хтонебудь другий в Америцѣ.

Платимо експресъ від замовлень висше \$5.00 на вѣхид до Нью Йорку і на захид до Чикаго. На дальші віддаленія опускаемъ 10 прц. на оплату експресу або фрейту.

Враз з замовленемъ посилайте готівку в реджистрованім листѣ або почтовий переказъ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

Пишіть по приватний цѣнникъ. Всѣ мови.

MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

До Польскихъ Робітниківъ.

Сли хочешъ бути власнимъ паномъ, забезпечити собі і своїй родинѣ житє і удержанє на старість і если хочешъ добре мати ся і бути вдоволеннымъ, а твої діти щобъ були здорові і щасливі, то покинь закуронї фабрики, зрадливї компанїї і переповнені міста а посели ся в Польскій Колонїї в околици Торп, Познаня і Люблина в середнімъ Вискоисині, де мешкає тисячъ польскихъ фермерівъ, що купили від насъ землю, доробили ся в кількохъ літахъ і днесъ є замощні, щасливі і не думають звідтамъ уникати. якъ се мусять робити ті, що купили землю в Вашингтоні, Орегоні, Маури або на полудни прѣдлажені тамъ фальшивими обіцянками і оголошеніи.

Колонїзаційна Комісія З. Н. П. лично оглянула наші колонїї і землі а прийшовши до заключенія, що суть добрі і відповідні для Колонїзаціи, поручає їхъ всімъ краямъ. Нема потреби захвалювати наші землі, бо достаточнимъ доказомъ є те, що сотні польскихъ фермерівъ найшли у насъ добробутъ і будучність і самі магутъ се посвідчити. Землі продаю на легку сплату якої мадаєши внаць компанїи не може дати. Спішіть ся в закупномъ акці найлѣпші землі не вістають розібрані. Пишіть по описи, мапи і інформації сейчасъ до властителя,

M. DURSKE & CO.

Dep. 11 285 Armitage Ave., cor. Robey Str., Chicago, Ill.

Русины и Русинки! Безпечно, скоро и тано!

Посылайте гроші до краю черезъ Рускій Народный Дѣмъ!

Підпирайте свою руску институцію! Не посылайте черезъ чужихъ, котрі можуть втечи зъ вашими грошми! Наше товариство зачартероване и всѣ наші урядники мають великі бонды.

Цѣна, кѣлько бере Р. Н. Дѣмъ за австрійскій грошъ,

За	5 коронъ	1 дол.	20 цят.	90	18	55
"	10	2	20	"	100	"
"	20	4	25	"	200	"
"	30	6	30	"	300	"
"	40	8	35	"	400	"
"	50	10	40	"	500	"
"	60	12	45	"	1000	"
"	70	14	50	"	5000	"
"	80	16	50	"	1021	"

Р. Н. Дѣмъ прїймає гроші на щадничій книжочки и платитъ водъ тыхъ грошей 3 проценти. Въ кождѣмъ часѣ, коли зажадаєте, гроші можете выйняти. У насъ безпечнѣйше нѣжє у банку, бо мы позичаємо лише на праперты, на першій моргичъ. Тому кождий Русинъ и Русинка нехай щадить и складає свои гроші на щадничій Р. Н. Дѣму.

Позичаємо гроші на першій моргичъ на 6 проценти на кѣль калѣтну сплату.

Хто посылає гроші до краю, або хоче вложити на щадницю, або хоче купити шери, нехай напише листъ на адресу:

R. N. HOME, Box 60, JERSEY CITY, N. J.

а въ томъ листѣ най прише чекъ або монїордеръ на имя нашего касїера A. Sharshon, Shamokin, Pa.

Ветѣдъ и ганьба спомагати чужихъ, де не разъ пропадаютъ тяжко заробленій рускій грошъ. Наші шери коштують по \$25.00 одентъ.

Складайте гроші, посылайте гроші и купуйте шери въ Р. Н. Дѣмъ, — а тогды будемо мати въ Америцѣ сильну и богату Американську Русь!

Рускій Народный Дѣмъ

продаетъ

шифкарты на всѣ лінії

и опѣкує ся емігрантами, коли веѣдають на шифу.

Купуйте шифкарты въ Р. Нар. Дѣмъ.

Писати треба за шифкартами:

Rev. N. Strutynski,

7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Загаломъ кождий питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйкъ? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуєте бояти ся страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вамъ не розказує, ані з роботи Васъ не нажене.

Я вамъ поможу, стати независимимъ. Купитъ собі фарму. За моімъ посередництвомъ можете собі купити фарму в стейтахъ Вірджинїи, Нортъ Каролайна і Алабама. Добра земля, воздухъ і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленїна.

А все можете добре продати і за готові гроші. — Пишіть на адресъ:

JOHN JELINEK,

116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.

Напишіть десѣте прочтали се оголошенє.

Купуйте Календаръ „Читальнѣ“

Коштує 25 центѣвъ.

Адресъ:

CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

Одень зъ найбільшихъ броварѣвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСѢВЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-коштує сего пива, то нишого вже не хоче пїти.

Голова водъ него нѣколи не болить, бо єсть здорове и по-живно.

НИ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РИШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.